

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

VII. narodni kongres katol. belgijske mladine

V soboto in v nedeljo, 29. in 30. avgusta je v Bruslju zborovala Zveza katoliške belgijske mladine (Association de la Jeunesse Belge — A. C. J. B.), ki je ena najlepših in najmodernejših katoliških organizacij sploh in zato zasluži nekoliko večjo pozornost.

Prva pobuda za katoliške mladinske organizacije v Belgiji je izšla od kardinala Merciera, ki je iz celotnega verskega položaja v državi čisto pravilno sklepal, da bodo katoličani v nekaj letih zaradi vedno hujše propagande in sistematičnega dela socialistov zgubili ves vpliv na javno življenje, ako se jim ne posreči organizirati novega, versko preinjenega in zavednega rodu. Prvotna misel velikega kardinala je bila, da bi se vsa katoliška mladina strnila v eni sami, močnejši mladinski organizaciji, ki bi bila enotno in centralno vodena. Že po prvih poskusih pa se je pokazalo, da bi bil tak aparat ogromen in premalo prožen. Zahteval bi preveč formalnosti, ne bi pa mogel zadovoljiti v enaki meri svojih članov, med katerimi bi bile prevelike socialne in kulturne razlike. Zato so mnogo pravilnejše organizacijo razčlenili v štiri veje, katerih vsaka uživa popolno avtonomijo v upravi in vodstvu. Le kadar gre za skupne manifestacije ali za velika zborovanja, kakor so n. pr. letni narodni kongresi, tedaj vse štiri organizacije nastopajo kot ena celota. Obstoja torej samostojna organizacija za kmečko, delavsko, dijaško in akademsko mladino. O tem pričajo vsakoletna zborovanja, ki zbirajo vedno več katoliške mladine v svoje okrilje. Vse pa po širokopoteznosti in moči presega delavska mladinska organizacija, morda zato, ker je baš ona morala vojevati najtežje boje, preden se je uveljavila v javnosti.

Krščanska mladina (Jeunesse ouvrière chrétienne — imenovana tudi žosisti) so se porodili iz pravkar omenjenega spoznanja, da je za katoličane in cerkev njihova lastna mladina po veliki meri izgubljena, ako se ne posreči ustvariti organizacije, ki bo odgovarjala potrebam mladostnika, obenem pa bo trdna bramba zoper nasprotno organizacije. Belgijski katoličani so dolgo tipali sem in tja in iskali primernega tipa. Nemški način se jim ni dopadel, ker je za belgijski karakter nekoliko preostrog in formalističen. Končno je abbé Cardyn pogodil pravo s svojimi žosisti, ki so kmalu zajeli vso deželo in so postali slavni daleč preko mej svoje belgijske domovine.

Stavba delavske mladinske organizacije je zelo preprosta, a postavljena na soliden temelj. Organizacija temelji na živem verskem prepričanju in udejstvovanju. Žosist mora biti ves in praktičen katoličan. Zlasti njihova elita, »bojevniki«, je obučevanja vredna. Udeležujejo se skupni službe božje, pogosto prejemajo svete zakramente, uvedeno imajo mesečno duhovno obnovo (vsako četrto nedeljo popoldne v kakem domu za duhovne vaje) in letno opravijo večdnevne duhovne vaje. Le s tako bogatim verskim življenjem prežeto četo so katoličani mogli uspeti proti silni premoči socialističnih organizacij. Mladi lantje izprez obhajilne mize stopajo v delavnice. Kljub silnemu smotenju niso odložili znaka raz svojih prs, ki je križ ovit z zlatim klasom. Kljub sovražnosti marksistov niso nehal tudi napram njim vršiti del krščanske ljubezni, pomoči in spravljivosti. Tako so si s svojim zgledom in delom polagoma in trudoma otirali pot. Sedaj so prodrli. Samo v Belgiji šteje njihova organizacija preko 70 tisoč članov, a še vedno izredno hitro napreduje.

Žosisti niso strokovna delavska organizacija, pač pa imajo namen, da svoje člane vzgajajo za delo v sindikatih. Pri njih so organizirani samo manualni delavci od 14. do 21. leta. Vso organizacijo vodijo izključno samo delavci. Noben drug ne more postati član žosizma. Duhovniki zavzemajo le mesta duhovnih voditeljev, medtem, ko je tudi centralno vrhovno vodstvo v rokah delavcev samih.

Značilno za duhovni pokret te mladine je na primer dejstvo, da so v preteklem poslovnem letu na svojih tedenskih sestankih po kroških obširno razpravljali in študirali papeževo encikliko o duhovnih vajah (mens nostra). Sedaj je na programu zadnja socialna okrožnica Pija XI. Quadragesimo anno, ki so jo žosisti takoj v polnem obsegu in s hvalečnostjo sprejeli.

Delavska mladina, ki je v odločilnih letih svojega življenja šla skozi tako solidno versko in socialno šolo, prehaja po končani vojaški službi, ali če se kdo poroči, a sicer avtomatično po izpolnjenem 21. letu v krščanske strokovne organizacije, kjer na širši podlagi in s širšim obzorjem dela na skupni dobrobiti delavskega stanu.

Na letošnjem kongresu v Bruslju je bil glavni predmet razgovorov »širjenje krščanske kulture med delavstvom«. Lani so na svojem glavnem kongresu govorili o krščanskem pojmovanju patriotizma. Za ta predmet so se odločili zaradi proslave 100 letnice samostojne belgijske države. Leta 1929. so obnavljali vraščanje stanovske zavesti in še

Bela Krajina združena s Slovenijo

Poprava banovinskih meja - Čabar gre nazaj k savski banovini

Belgrad, 31. avg. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal 28. avgusta na Bledu zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja. S tem zakonom so popravljene meje nekaterih banovin po izraženih in upravičenih željah posameznih krajev, ki so v skladu z gospodarskimi interesi in s potrebami čim lažjega prometa med kraji dotičnih banovin.

Glavne izpremembe so tele:

Zupanjski, vukovarski in vinkovaški okraj so združeni s savsko banovino,

Mitrovički in židski okraj sta priključena dunavski banovini,

okraja Črnomelj in Metlika spadata k dravski banovini,

okraj Čabar pa je združen s savsko banovino,

okraja moravički in travnički sta združena z drinsko banovino,

okraj stolački in otok Korčula pripadata primorski banovini,

djakovički, podrinski in drvenički okraji spadajo k zetski banovini.

Razen tega so združene še neke občine s tistimi banovinami, s katerimi so v geografski zvezi.

Okrepitev francosko-angleško-ameriške antante

Anglija bo odslej solidarna s Francijo - Srebrna valuta v angleških deželah?

Pariz, 31. avg. Gladki podpis posojila, ki sta ga dovolili Angliji Francija in Združene države, se smatra tu splošno kot znamenje, da se je mednarodni položaj zelo izpremenil na boljše. Zlasti pa je upravičena domneva, da pomeni to posojilo znatno okrepitev prestiža Francije, ki gotovo ne bi bila posodila Veliki Britaniji 200 milijonov dolarjev (drugo polovico so posodile Združene države), če ne bi imela zagotovilo, da se bo mednarodna politika Anglije okrenila v novo smer.

Sicer se ne more reči, da bi se bila Anglija v zadnjih letih bistveno oddaljila od svoje tradicionalne smeri v mednarodnih vprašanjih. So pa laburisti za svoje vlade časih ubirali stranpota, ki se Francozom niso dopadla. Deloma iz finančnih razlogov, ker so investirali v Nemčijo preveč kapitalov, deloma iz političnih razlogov, da bi francoska nadmoč na evropski celinu dobila močno protutež, so laburisti v imenu Anglije podpirali nemško-italijansko koncepcijo o razorožitvi. Zlasti se je laburistična vlada zamerila Franciji, ko je začela na tihem dajati potuhte nemški zahtevi po reviziji verzajskih meja.

Nova angleška vlada, v kateri imajo pretežen glas stari prijatelji Francije, konservativci, in v kateri so zastopani politiki, ki imajo stik z ono vele-

financo, ki zagovarja internacionalno finančno solidarnost, predvsem med francoskim in angleškim kapitalom, nuja Franciji zadostno garancijo, da bodo stranpota bivše laburistične vlade na mednarodnem polju odslej izključena. Na vsak način je v Parizu vladalo naravnost navdušenje za posojilo Angliji, tako da so listi, še preden je bila pogodba podpisana, agitirali za subskripcijo. Glavno glasilo nacionalnih krogov »Journal des Debats« piše: »Tistega dne, ko bodo naši sosedi spoznali, da je tudi v eminentnem interesu Anglije, če je Francija močna, tako da more uspešno braniti mednarodni položaj in mednarodne obveznosti, ki izhajajo iz versajlske mirovne pogodbe, in da more preprečiti vsako akcijo tistih, ki ribarijo v kalnem — tistega dne bodo odločno krenili v smer, ki utegne največ pripomoči tudi k gospodarski konsolidaciji Evrope. Želja vsakega Francoza je, da se francosko-angleška zveza čimbolj utrdi, ker to ne bi bilo samo v interesu teh dveh držav samih, ampak vseh, in tudi tistih, ki v centralni Evropi zasledujejo katastrofalno politiko...«

Podobne komentarje prinaša tudi skrajno desničarsko časopisje, čeprav je glede Anglije nekoliko bolj skeptično nego glasila republikanske večine. Izjemo delajo samo socialistični listi, ki blu-

jejo slej ko prej ogenj in žveplo na g. MacDonalda. Zadovoljnost francoskega meščanstva je lahko razumljiva: politika nakopičevanja zlata, kateri je Francija do sedaj sledila, rodi svoje sadove. Francija ve, da se mora zateči k njej vsakdo, ki potrebuje denarja. Ker pa je denar sveta vladar, se Francozi zavedajo, da, dajoč posojila, diktirajo Evropi tudi politiko.

Kar se tiče Združenih držav Severne Amerike, so, kakor znano, ameriški bankirji podpisali Angliji 200 milijonov dolarjev pod letimi pogoji kakor Francija, to je po 4½%. V Washingtonu se pa govori, da je to posojilo samo začetek tesnejše finančne kolaboracije med Veliko Britanijo in Ameriko. Pravijo namreč, da je guverner angleške banke Montague Norman, ki se nahaja sedaj na počitnicah v Ameriki, pristal na to, da naj bi Anglija in Kanada opustili zlati standard svoje valute in skupni s Združenimi državami severne Amerike uvedli srebrni standard. Finančna kolaboracija med obema državama pa naravno vključuje tudi politiko sodelovanja, ki bi ga pa ameriški državniki radi uveljavili tudi na Italijo. Zato ameriški listi sedaj vodijo zopet energično kampanjo za sklenitev brodogovornega sporazuma med Parizom in Rimom.

Nemško-avstrijska carinska unija pokopana

Haaška razsodba — Hud udarec za avstrijske velenemce

Pariz, 31. avg. tg. Havasova agentura objavlja iz Berlina poročilo iz dobro informiranega vira o pričakovani razsodbi haaškega razsodišča v zadevi nemško-avstrijske carinske unije. Po tej vesti je haaško razsodišče potrdilo nemško tezo in ugotovilo, da Nemčija nikakor ni delovala proti mirovnim pogodbam. Nasprotno pa je razsodišče priznalo Avstrijo za krivo, ker ženevski protokol od 1. 1922 ni združil z nemško-avstrijsko carinsko unijo. Zato se je dr. Schober odločil, da se še pred objavo razsodbe prostovoljno odreče načrtu carinske unije. Ta Schoberova izjava bi imela v glavnem namen, da bi dala Avstriji moralniško korist, češ da se je obnašala koncilantno, in da bi s tem ugodno vplivala na pogajanja s Francijo za novo posojilo. Nujnost tega posojila je postala še večja s tem, da je angleška narodna banka sporočila Avstriji, da je prisiljena tekom enega tedna umakniti svoj kredit 150 milijonov šilingov, ki ga je dala na razpolago za sanacijo Creditanstalta.

Pariz, 31. avg. tg. Pariški listi, posebno »Temps«, z veliko nepotrpežljivostjo zahtevajo od Avstrije, da se odreče carinski uniji. »Temps« priporoča Avstriji, da se odreče tej uniji celo v primeru, da bi haaško razsodišče izreklo svojo raz-

sodbo na korist Nemčije in Avstrije. V tem primeru bi avstrijska vlada zašla v izredne težkoče, ker ne bi bilo lahko doprinalati žrtve radi odgovornosti, ki jo je lahkomišelnost prevzela. Ni se čuditi, da so se avstrijske vladne stranke radi tega vprašanja razcepile. Predvideva se, da bo takoj po zasedanju Društva narodov v Ženevi nastala potreba, da se avstrijski kabinet preosnuje radi prisiljenega odstopa onih ministrov, ki so se preveč angažirali v tej stvari.

Dunaj, 31. avg. ž. Na tukajšnjih merodajnih mestih se glede nemško-avstrijske carinske unije ne govori ničesar. Za Avstrijo je ta problem pokopan, ker se je zanj ogreval le del resnih politikov, od gospodarskih strokovnjakov pa nihče. Poudarja se, da bo dr. Schober s tem neuspehom najbrže končal svojo politično kariero, katero je s precejšnjimi izgledi pričel v preteklem letu. Ni verjetno, da postane dr. Schober avstrijski poslanik v Berlinu, ker je položaj Avstrije zelo delikaten in se bo moral truditi, da odvrne vse, kar bi na Avstrijo metalo le najmanjši sum. V političnih krogih radi tega pričakujejo, da bo dr. Schober najbrže po zasedanju odstopil in odšel v penzijo.

Reden zračni promet med Evropo in Ameriko

Na morju grade 12 jeklenih otokov

Pariz, 31. avgusta. AA. Ureditev bodočega zračnega prometa med Evropo in Ameriko bo v kratkem stopila v realno fazo. Velika ameriška družba Armstrong Seadrome Development Corporation v Wilmingtonu bo uredila promet preko Bermudskih in Azorskih otokov do Bresta na francoski obali. Na tej routi bo tvrdka položila 12 jeklenih otokov. Ti otoki bodo zgrajeni po raznih načrtih. Načrte za prvega je sestavil francoski le-

talski inženjer Bleriot. Po teh načrtih je tvrdka zgradila otok iz jekla, ki bo plaval na morju kot velika boja. Otok se bo imenoval »Longplay« in je bil že 6 mesecev v preizkušnji. Njegova površina znaša 50.000 m². Na njem so delavnice, restavracijski prostori in prenočišča za 150 oseb, lope za letala itd. Stroški so znašali pol drug milijon dolarjev. Te dni so otok postavili med Bermudskimi otoki in vzhodno obalo severne Amerike.

Francija se ne odpove mandatu v Siriji

Pariz, 31. avgusta. Ministrstvo za zunanje zadeve demantira vest, češ da se hoče Francija odpovedati mandatu nad Sirijo. Fakt je le, da so se v Siriji dosegle take povoljne razmere v političnem in ekonomskem oziru, da se lahko že misli na čas, ko bo mogoče mandat nad Sirijo izpremeniti v zavetništvo, podobno kakor je storila Anglija v Iraku.

Bolgarija odklanja trozvezo s Turčijo in Grčijo

Carigrad, 31. avg. tg. V nasprotju z običajem zadnjih let danes bolgarski zunanji minister ni osebno pozdravil turškega zunanjega ministra, ko se je peljal skozi Bolgarsko v Ženevo. Grško-turško zbližanje, pri katerem se je posebno naglašalo, da se odklanjajo želje po reviziji mirovnih pogodb, je povzročilo, da se je prijateljstvo med Angoro in Solijo ohladilo. Turčija je danes formalno protestirala proti sovražni propagandi turških reakcionarjev v Soliji. Solija odklanja grški predlog glede skupnega sedeža v Svetu Društva narodov na ta način, da bi to mesto imela dve leti Turčija, Grčija in Bolgarska pa vsaka po eno leto.

Laval in Briand urneta nemški obisk

Ženeva, 31. avg. tg. Čuje se, da nameravata Laval in Briand obiskati Berlin 25. in 26. septembra kakor tudi, da se bo izvršil ta obisk v tem času, četudi zasedanje Društva narodov do tedaj še ne bi bilo popolnoma končano. Domneva se, da niti dr. Curtius niti Briand ne bosta ostala v Ženevi preko 20. septembra, če ne bodo tega zahtevale posebne okoliščine. Po dosedanjih dispozicijah se bo 12. zasedanje Društva narodov, ki se začne 7. septembra, končalo najpozneje 26. septembra, to je po tritedenskem zasedanju.

Strašen potres v Beludžistanu

London, 31. avg. tg. Potres v Beludžistanu, ki je od preteklega četrta dalje trajal tri dni, je napravil strašno škodo. Več sto majhnih krajev je popolnoma porušeni. Kolikor se je do sedaj moglo dognati, je bilo ubitih 30 oseb, ranjenih pa 100. Od mest Pamir, Muh in Abigum ni ostalo ničesar. V Muhu je bila razdejana tudi jeklinišnica, iz katere je ušlo 500 jetnikov. V bojih z jetniškimi pazniki sta bila dva uradnika ubita, več pa je bilo ranjenih. Nad potresnim ozemljem krožijo številna letala, ki mečejo na tla vroče z živili in zdravili. Samo v eni noči so našli 63 potresnih sunkov. Vsega skupaj pa je bilo v treh dneh več kot 200 sunkov.

Dve milijardi za javna dela

Rim, 31. avgusta. Ministrstvo za javne zgradbe je zato, da zaposli pozimi delavstvo, odredilo javna dela za skupno vsoto 1 milijarde 850 milijonov 526.000 lir. Od te vsote odpade veliko na železniška dela, to je vagoni, tir, nadgradbe, postaje in čuvajnice itd. Predvidenih je tudi veliko novih prog in sprememb dosedanjih prog v električni obrat. Razen več telefonskih linij in poštini splotij je v gradnji tudi 5 vodovodov, med njimi istrski.

Pred

12. zasedanjem Zveze narodov

„Anschluss“ zopet na dnevnem redu - Velesile potiskajo - ZN v ozadju

Zeneva, 3. avg. g. Za malokatero zasedanje Zveze narodov je bilo toliko zanimanja kakor za letošnje. Dne 7. septembra se prične 12. zasedanje Zveze narodov, že jutri pa se sestane svet Zveze narodov na 64. zasedanje in danes je imel prvo sejo tako zvani evropski odbor. Obiljubljaja se torej zela vrsta sej s silno raznoličnim sporedom.

Evropski odbor ali kakor se naziva s celim imenom Preiskovalni odbor za evropsko zvezo (unijo), bo v smislu Briandovega načrta o Panevropski proučil možnosti praktičnega gospodarskega sodelovanja med evropskimi državami glede na hudo gospodarsko krizo, ki je zajela že ves svet. V tej zvezi se bo odbor bavil z vprašanji razprodaje velikega žitnega presečka tako zvanih vzhodnih držav, to so Jugoslavija, Romunija in Madžarska; na dnevnem redu bo tudi zadeva mednarodnih kmetijskih kreditov, nadalje mednarodni prenos električnega toka in več podobnih vprašanj.

Bolj živahne bodo vsekakor razprave Sveta Zveze narodov. Iz Haaga se namreč pritakuje izrek mednarodnega sodišča o pravni utemeljenosti avstrijsko-nemške carinske zveze v smislu mirovnih pogodb in pravil Zveze narodov. Praktično je to vprašanje radi hude finančne krize v Nemčiji in Avstriji stopilo precej v ozadje. Brüning in Schober sta ga morala pustiti na strani, da ne bi razburila francoskega javnega mnenja, ko sta iskala denarni pomoč v Prizu, oziroma v Zenevi. Pravkar sta se tudi vrnila z Dunaja gg. Avenol in Lioday, ki ju je odposlala Zveza narodov v Avstrijo. Da proučita njen gospodarski položaj, preden naj bi Zveza ustregla Schoberjevi prošnji za novo posojilo. Ker ne more Zveza narodov razpolagati z lastnim denarjem in pride tudi tu zopet v poštev francosko zlato, se v zadnjem času vrši na Avstrijo od francoske strani močan pritisk, da bi se odlovedala carinske zveze, to se pravi, priključiti k Nemčiji, še preden bi haško razsodišče izreklo v tem pogledu razsodbo. Avstrija in Nemčija se seveda temu upirata. Razprava o izreku razsodišča v zadevi carinske zveze obeta biti torej silno živahna. Na dnevi red pride bržkone tudi razprava o

razorožitvi, ker bo tako zvani tretji odbor, katerega so poverjene priprave za mednarodno razorožitveno konferenco, poročal o svojem delovanju in je verjetno, da bodo nekatere države že zdaj zavezle svoje stališče v vprašanju razorožitve. Svet se bo tudi bavil z vprašanjem znižanja plač uradništva Zveze, ki bi imelo za posledico tudi znižanje prispevkov držav za vzdrževanje Zveze.

Na dnevnem redu tega zasedanja je zopet koščljivo vprašanje narodnih manjšin. Japonski delegat je namreč po nalogu Zveze sestavil poročilo o položaju manjšin, poročilo pa že danes ugovarjajo Nemci. Svet se bo tudi bavil s pritožbo Nemcev iz Gornje Šlezije o zapostavljanju njihovih pravic s strani Poljske, na drugi strani so se pa Poljaki pritožili, da uprava Gdanskega ne spoštuje njihovih pravic. Zveza narodov bo stala tudi pred težko nalogo, kako naj reši grško-bolgarski spor, ki ga je povzročila grška vlada, ker noče plačati odškodnine za posestva Bolgarom, ki so morali zapustiti Grčijo. Spor je tako oster, da se z njim spravlja v zvezo celo obstoj Malinove vlade.

Ceprav je Litvinov s svojo protipoljsko izjavo v Berlinu zelo razburil ne samo Poljake, temveč tudi Francoze in s tem zelo zbudil mirno ozračje, ki je nastalo med Francijo, Poljsko in Rusijo v teku pogajanj za pogodbo o nenapadanju, je dokaj verjetno, da se to vprašanje zopet načne vsaj v zasebnih pogovorih ministrov prizadeti držav.

Položaj zveze narodov je danes zelo težak. V zadnjem času se je namreč zvedela cela vrsta mednarodnih akcij, ki so bile za posamezne države v prav življenjskega pomena, ne da bi pri tem Zveza narodov igrala vlogo, ki ji gre. Hooverjev načrt, ki je izzval konferenco v Parizu, Londonu, Berlinu in Rimu, je zadal Zvezi hud udarec. Vprašanje moratorija Nemčiji se je rešilo brez posredovanja Zveze narodov in na omenjenih sestankih so se ministri Francije, Anglije, Nemčije in Italije sestajali direktno. Brüning je celo nedavno podaril, da so mu ljubši direktni sestanki z državniiki kakor pa razprave s posredovanjem Zveze narodov. Nemci se v zadnjem času tudi zavzemajo za tako zvani konzultativni pakt peterih velesil,

to je Francije, Anglije, Nemčije, Italije in Rusije, ki bi se bolj potisnil v ozadje Zveze narodov. Na čedalje večje zapostavljanje Zveze narodov s skrbjo gledajo male države, posebno mala antanta in Poljska, ki jim je edino v Zenevi dana možnost, da pridejo do besede.

Seja evropske komisije

Zeneva, 31. avg. tg. Na prvi seji glavnega odbora evropske komisije v Zvezi narodov so danes samo volili predsednika in razpravljali o načinu razprave. Na predlog nemškega in italijanskega zunanjega ministra ter francoskega delegata Francois Ponceta je bil izvoljen za predsednika najstarejši minister v odboru, to je luksemburški državni minister dr. Bach. Na predlog Francois Ponceta nadaljnje seje odbora ne bodo javne.

Odbor za kredite ugotavlja, da je nepotreben

Zeneva, 31. avg. tg. Današnje poročilo glavnega odbora o kreditnih problemih ugotavlja, da prvotna naloga, ki je bila dana kreditnemu odboru za sklepanje dolgoročnih mednarodnih državnih posojil s posredovanjem Zveze narodov ni več aktualna radi težkoč, ki so med tem nastale. Akutna gospodarska in valutna kriza zahteva od odgovornih oblasti akcije od dneva do dneva in bi bilo zato nemogoče, predlagati danes ukrepe za dolgoročno posojila, ki v tem trenutku ne morejo imeti neposrednega pomena. Ker je zaupanje sploh omajano, so postale dolgoročne akcije nemogoče, ker izvirajo iz padca cen, pomanjkanja gospodarskega in socialnega ravnotežja in dolge vrste političnih vzrokov. Kapitalije so na razpolago, morejo pa se koristno naložiti le tedaj, če se bo splošno zaupanje polagoma zopet vrnilo. Odbor evropske komisije izjavlja, da ni pristojen za to, da bi predlagal za odpravo politične ukrepe, ugotoviti pa mora, da bo le v tem primeru, če se zboljšajo politični in gospodarski odnosi ter vrne zaupanje, dana možnost, da se vrnejo normalni pogoji za plasiranje kapitala.

„Zeppelin“ plove v J. Ameriko

Friedrichshafen, 31. avgusta. AA. Zrakoplov „Grof Zeppelin“, ki je odplul v južno Ameriko, bo lahko s svojo zalogo pogonskih snovi preletel pot, dolgo 16.000 km. Dve uri po odhodu je zrakoplov plul nad Lyonom v višini 250 m. Sredi ob 5 je zrakoplov dosegel obalo Sredozemskega morja in vzel smer proti Balearskemu otočju.

Nova katastrofa na Kitajskem

Sangaj, 31. avgusta. Nesrečno kitajsko deželo je zadela nova poplava. Med mestoma Saopo in Kaosuo v provinci Kjangsu je strahovit tajfun uničil jez vodnega kanala, ki veže reko Jangcekiang s staro strugo Rumene reke (reka Hvaj). Vode so se razlile in so poplavile več 100.000 km ozeplja. Ceni se, da je utonilo 100.000 oseb, 1 milijon prebivalcev je pa ostalo brez hiš in brez ziveže.

Ta nova nesreča se je zgodila ravno v trenutku, ko se je splošno upalo, da bodo vode vpadle, ker se je bil opazil rahel padec nivoja Jangcekianga. Na stotine tisočev oseb je v najhujši bedi in glad se čedalje bolj širi kljub naporom

Sedmo kolo mednarodnega šahovskega turnirja na Bledu

Aljehin je premagal Pirca v 24 potezah, Astaloš je izgubil proti Spielmannu, Vidmar-Tartakower remis

Bled, 31. avg. Spielmann je postal nevaren. Premagal je že Pirca in Bogoljubova, danes pa je hitro in z lahkoto odpravil Astaloša. Z današnjo zmago si je znatno izboljšal pozicijo in je sedaj na drugem mestu. Prvo je že oddano, za drugo pa se bo vršil še hud boj med Bogoljubovom, Kashdanom, Spielmannom in Vidmarjem. Drugi za enkrat še ne pride v poštev. Toda Njemcovič se bo mogoče še popravil in povečal število konkurence za drugo mesto. Šanse ima tudi Flohr. Sploh postaja blejski turnir vedno bolj napet in zanimiv ter so možna še velika presenečenja, saj bodo mojstri igrali še vsak 19 partij.

V današnjem boju je zaigral prvi Spielmann proti Astalošu. Spielmann je igral francosko igro, katero izvrstno pozna. Manj znana je pa otvoritev Astaloša in zato je kmalu začel v neugodno pozicijo. Nato je še žrtvoval nekorektno igro, nakar je slabo nadaljeval in Spielmann je z lahkoto prišel do točke. Bogoljubov je smatral žrtve figure za korektno in pokazal boljše nadaljevanje, kot je bilo Astaloševo. Toda Spielmann je imel tudi na to dober odgovor. On bi dobil figuro nazaj in bi žrtvoval dva kmeta več, kar bi ravno tako odločilo.

Aljehin prvi od zmage do zmage. Zdi se, da se njegovi nenavadni šili ne more ustavljati noben mojster. Včeraj je premagal Njemcoviča v 19 potezah, danes pa je rabil pet potez več, da je zdel našega mojstra Pirca. Proti Pircu je danes rabil Aljehin malo igrano varianto dameške gambita in je zopet žrtvoval v otvoritvi kmeta. Izgledalo je, da stoji Pirc nekaj bolje. Toda dočim so bile Aljehinove figure vse dobro podpirane, Pirc ni mogel razviti svojih figur. Aljehin je imel boljše pozicijo ter je kmalu dobil kmeta nazaj. Pirc mu je tedaj ponudil menjavo dam, nakar bi bila končnica zanj izgubljena, toda Aljehin je raje zaigral na mat in Pirc je moral po par potezah kapitulirati.

Popoldne je sledil remis v partiji Njemcovič-Kostič. Njemcovič je priboril nekoliko boljše končnico, toda Kostič je dobro igral in dosegel remis. Svojo prvo partijo je dobil danes v tem turnirju

Zračni manevri nad Milanom

Milan, 31. avgusta. tg. Veliki manevri italijanskega zrakoplovstva so bili končani v nedeljo z bombardementom nad Milanom, ki je trajal noč in dan in se ga je udeležilo 400 letal. Po soglasnem mnenju vojaških strokovnjakov so ti manevri dokazali, da nenaden napad velikega števila letal vedno učinkuje. Bivši šef generalnega štaba, maršal Badoglio, ki je sledil manevrom v glavnem stanu, je izjavil, da so napadi v masah na mesta, železniška križišča in industrijske centre dokazali, kakšnega pomena bo to novo vojno sredstvo v bodočih vojnah. Italijanski narod mora pri teh manevrih videti nujen opomin, da se ustvari velikopotezno vojaško zrakoplovstvo v obrambo proti temu najmodernejšemu orožju.

Tudi Amerika ima denarne skrbi

Washington, 31. avgusta. Z. Ameriška vlada je sklenila, da izda emisijo dolgoročnih obveznic po 1100 dolarjev po 3%. Od tega se bo 800 milj. dolarjev uporabilo za pokritje deficita v državnem proračunu v preteklem letu, ostanek pa za pokritje novih državnih potreb, da se na ta način izogne povišanju davkov. Finančni položaj Združenih držav v novem fiskalnem letu od 1. julija se je zelo poslabšal. Dohodki so padli za 11 milj., izdatki pa so narasli za 38 milj. Din.

Iz Spanije

Madrid, 31. avg. tg. V Asturiji je delavstvo doseglo sedemurni delavnik s podporo delovnega ministrstva. V Barceloni se je po 17 urnem nepretrganem posvetovanju dosegel sporazum med delodajalci in 30.000 kovinskimi delavci. V Malagi so brezposelni napadli in izropali dve trgovini.

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 31. avgusta. AA. Danes ob 11 do 13 se je vršila pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, ki so ji prisostvovali vsi gg. ministri razen dr. Vojislava Marinkovića, ki se nahaja v inozemstvu. Na seji so razpravljali o tekočih poslih.

Nostrifikacija diplom

Belgrad, 31. avg. AA. Prosvetni minister je na podlagi strokovne izjave pravne fakultete na vseučilišču v Beogradu izdal odlok, da diplom naših sedanjih državljanov, ki so si jih pridobili do 1918. leta na področju bivše avstro-ogrške monarhije, ni treba nostrificirati.

Ta ministrov odlok je bil dosatviljen vsem prosvetnim oblastvom in ustanovam, rektorjem vseučilišč v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani in dekanatom fakultet v Skoplju in Subotici.

Moskva, 31. avgusta. AA. Sovjetska vlada namerava osnovati v ukrajinskih stepah ogromne kulture bombaža.

Oienziva sovjetov za znižanje carin

Pariz, 31. avgusta. Z. Tukajšnji dopisnik »Chicago Tribune« se je razgovarjal s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovom, ki je naglasil, da se je sedanja svetovna gospodarska depresija še nekoliko poslabšala in da se lahko prebrodi na ta način, da se znižajo carine, ki sedaj skoraj popolnoma onemogočujejo pravičen mednarodni trgovski promet. Razen tega je potrebno, da se sklene celo vrsto gospodarskih paktov. Le na ta način bi bilo mogoče znižati na najnižjo stopnjo rivaliteto med narodi. V svojih razgovorih je Litvinov skušal pridobiti Curtiusa za svoje ideje. Litvinov je dobil vtis, da je Nemčija priprav-

ljena znižati carine, vendar ji pa to v velikem obsegu onemogočajo mednarodne trgovinske pogodbe. V Zenevi so bodo v tem pogledu vodila nadaljnja pogajanja. Isto tako se bodo skušala ugodno rešiti pogajanja za sklenitev pakta o nenapadanju. Sovjetska Rusija upa, da ji bo uspelo zaključiti več takih paktov, ker nima zaupanja v Kellogov pakt, ki lahko pride v veljavo le na ta način, če se po obstoječih potrebah in interesih sporazumeta dva naroda. S Poljsko bo sovjetska Rusija skušala popraviti odnose, vendar pa še ni podpisan noben pakt.

V Rimu se pripravlja modus vivendi

Pariz, 31. avg. O pogajanjih med Vatikanom in fašistično vlado prihajajo iz Rima dokaj nasprotujoče si vesti. Vse pa kaže, da odgovarja »Tempso« vest, da se nahajajo pogajanja v odločilnem stanju in da se pripravlja modus vivendi, resnici. Drugo je svede vprašanje, kaj ta modus vivendi prav za prav vsebuje. »Tempso« poroča, da je poseben cerkveni odbor izdelal pod predsedstvom p. Venturija, ki navadno posreduje med sv. stolico in italijansko vlado, poseben načrt za spravo. Toda ta načrt mora proučiti še sv. stolica in ga odobriti. Stališča fašistične vlade ni mogoče točno podati, ker so na fašistični strani skrajno rezervirani. Vendar je mogoče na podlagi splošnih govoric zadeti bistvene točke novega kompromisa v smislu želje fašistov. Člen 43 konkordata je treba določene stilizirati in postaviti meje delovanju Katoliške akcije. Katoliška mladinska društva se razpustijo. Na drugi strani se fašistična vlada obveže, da se verski pouk v fašističnih mladinskih organizacijah »Baililec« okrepí po navodilih sv. stolice. Katoliška akcija

se podredi direktno škofom, tako bi pri vodstvu Katoliške akcije ne imeli več besede laiki in zginele bi tudi njene dobrodelne ustanove ter bi bilo njeno socialno delovanje onemogočeno. Po vsem tem bi se morala sv. stolica odpovedati vzgoji mladine in katoliškemu socialnemu delovanju. V to bo pa Cerkev težko privolila in zato si po mnenju rimskega dopisnika ni lahko misliti takšne rešitve.

Ker pri vsakem kompromisu popustita navadno oba pogodbenika, je verjetno, da bo tudi Cerkev nekoliko popustila, vsaj tako se razlaga zadnji nagovor sv. očeta na udeležence liturgičnega tečaja katoliškega vseučilišča v Milanu. Sv. oče je namreč dejal med drugim: »Potrebna je bila pavza, ki pa je pripravljala uro Boga in izravnila novo pot. Če tudi ta pot na kak način ne odgovarja prejšnji poti, so nas dogodki mnogo naučili za bodočnost. Važno je v glavnem to, da se ne stremi po nemogočem, temveč da se od dneva in od ure do ure stori vse, kar je mogoče. Šli bomo na novo pot, ki bo prišla, kadar in kakor bo Bog hotel.«

General Carmona zopet zmagal

Kaj so vzroki sedanje vstaje

Lisbona, 31. avg. Vstaja proti diktaturi generala Carmona je premagana. Vlada bo vodje vstaje deportirala v kolonije. Casopisi, ki propagirajo revolucijo, so ustavljeni in cenzura sploh poostrena. Vzroki vstaje — tako trdijo angleški listi, ki simpatizirajo z generalom Carmono, ki je velik prijatelj Anglije — niso povsem jasni. Diktatura generala Carmona, ki se je polastil vlade 26. maja 1926, torej 21 let po proglasitvi portugalske republike, ki je 5. oktobra 1905 strmoglavila monarhijo, je primeroma zelo mila. Carmona je postal diktator, ne da bi bil izstrelil eno samo patrono. Njegova uprava je zelo srečna, zlasti v finančnem oziru. Portugalska je ena izmed tistih redkih držav, ki so od svetovne gospodarske krize relativno malo prizadete. Pod finančnim ministrstvom dr. Salazarjem ima Portugalska že tri leta budget, ki izkazuje proficit. Tudi lansko budgetno leto, ki se je končalo 30. junija, je aktivno. Dr. Salazarju se je posrečila tudi stabilizacija valute (110 eskudos = 1 funt sterling) na zlati podlagi. Portugalska tudi nima brezposelnih, ker vsa njena industrija dela.

Cemu je torej izbruhnila revolucija — dvajseta, odkar ima Portugalska republikanski režim? Vlada jo pripisuje deloma framaosonski loži Orienta, ki ima velik vpliv na bivše politične stranke, deloma pa sindikalističnim in komunističnim agitatorjem, ki so se zadnje čase vtihotapili v Portugaleko iz nemirne Spanije.

Res je, da framaosonstvo in boljševizem delata na strmogavljenju generalske diktature. Glavni varok pa je, da ljudstvo samo želi upostaviti usta-

ve in demokratičnega režima, ker se kljub tej ali oni dobri reformi čedalje bolj čutijo slabe posledice režima brez kontrole. Proces je popolnoma podoban onemu, ki se je vršil v Spaniji pod diktaturo Primo de Rivero.

Carmona je ostal gospodar situacije, ker ga podpira armada in mornarica, čeprav so tudi že v armadi nezadovoljni elementi, ki so pa za enkrat še v manjšini.

Premeščenja pri železnici

Belgrad, 31. avgusta. AA. S sklepom prometnega ministra in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta so premeščen: Ivan Kocijan, tehnični uradnik 9. skupine v kurilnici v Gračcu, v kurilniško izpostavo v Rogatici; Josip Kuk, uradnik 9. skupine kurilniške izpostave v Novem mestu, h kurilniški izpostavi v Murski Soboti; Vekoslav Svoljšak, prometni uradnik 9. skupine na postaji Lesce-Bled, na postajo v Kotoribo; Franjo Kajzer, oficial 8. skupine na postaji Maribor gl. kol., k oddelku za kontrolo dohodkov generalne direkcije državnih železnic; Marcel Jančić, uradniški pripravnik na postaji Tezno, na postajo Zalog; Adam Ciril, uradniški pripravnik na postaji St. Ilj, na postajo Tezno; Fran Kalcer, oficial 8. skupine na oddelku za kontrolo dohodkov generalne direkcije državnih železnic, na postajo Ljubljana gl. kol.; Emil Škander, prometni uradnik 8. skupine, na postaji Subotica, na postajo v Trbovlje.

Dunajska vremenska napoved. — Večina oblaka in deževno. Soparno.

Alpinski film „Skale“

„V kraljestvu Zlatoroga“

v veliki dvorani hotela »Union«.

Predstave: ob delavnikih ob 17 in 20.

V nedeljo in praznik ob 15, 18 in 21.

Velika privlačnost jesenske razstave

Ljubljana, 31. avgusta.

Raznolikost jesenskega velesejma je njegova največja privlačnost. Tujsko prometna razstava, razstava naših mest, higienska razstava, raznovrstna kmetijska razstava, vse to je povzročilo, da je bil v nedeljo rekorden obisk in zvečer je celo zmanjkalo nekaterim blagajnam kart. Tudi v ponedeljek je bilo mnogo obiskovalcev, ki so se zanimali za vse prireditve.

Zanimivo je, da je v ponedeljek, ko je bil komaj tretji dan prireditve, bilo zabeleženih že celo nekaj zaključkov v strojih. Kakor kaže, bo torej jesenska prireditev tudi v kupčijem pogledu uspela.

Težiče prireditve je v razstavi naših letovišč ter mest. Povsod so razstavljeni reliefi naših mest, ki so izdelani do najmanjše podrobnosti. Mesta so tekmovala med seboj, da pokažejo svoj razvoj v teku desetletij in stoletij, da pokažejo literaturo, ki je v kakršnikoli zvezi z njimi, pa predložijo gledalcem vse svoje institucije. Povsod so pojasnjujoče slike in diagrami zlasti o občinskih financah in občinskih objektih. Naravno se najbolj odlikujeta Ljubljana in Maribor in rekli bi skoraj, da se nam zdi mariborska razstava lepša, ker je bolj zaokrožena.

V nedeljo se je ves dan vršila na velesejmu tekma naših harmonikarjev, o kateri je že poročal »Slovenski list« in ki je pokazala, kako zelo je postala harmonika narodni instrument. Pokazala pa je tudi velikakovostni napredek od lanskega leta sem.

Novo mesto na razstavi

Kot vsem večjim našim mestom je tudi Novemu mestu oddeljenih 32 m² razstavnega prostora, ki je prav ekonomično izrabljen in zelo informativno opremljen.

Po načrtu Novomeščana arh. Marij. Mušiča je poudarjen nekdanji trdnjavi značaj mesta, z ličnim ornamentom je naznačeno srednjeveško mestno obzidje. V ozadju na desni stolp in na njem kip ustanovitelja Novega mesta vojvode Rudolfa IV. Izdelal ga je novom. kipar Ažman. Ob stolpu stara razcefrana razstava novom. bramborčev iz Napoleonovih časov. Na nasprotni strani zadnja zastava novom. meščanske garde. Sredi zadnje stene 2 m dolga in 1 m visoka slika N. m., delo rojaka akad. slikarja B. Jakca, ki je razstavil še pet drugih pastelov. V barvah je nedosegljiv. Vsa leva stena je pokrita s 3 m dolgo in nad 2 m visoko tablo pod naslovom »Dolina gradov«, kateri naslov je že znan iz radio-predavanj učitelja Viktorja Pirnata. Kaj sličenega bo težko kje najti v naši banovini. Nad trideset gradov in gradičev in mičnih vršičev miče in vabi v prezanljivo okolico polotoka dolenske metropole. V kratkem menda že izide tudi V. Pirnata knjiga o tej bajni »dolini gradov«. Nanjo se naslanja obešen diorama s prometno karto Novega mesta. Res, divno lego

ima Novo mesto v objemu reke Krke! Nad vodom na notranji steni še Vavpotičevo Novo mesto v večernem mraku. In tudi slike bližnjih šmarjskih toplic te mičejo. Vse polno pa je velikih fotografij po stenah, v vitrinah pod njimi pa stare novomeške listine, knjige, ki se nanašajo na Novo mesto v zgodov. in leposlovnem smislu ter različni Novomeščani, ki so in ter še v svetu nekaj pomenijo. Pripominimo, da je zbirka nepopolna, ker ni bilo mogoče dobiti vseh slik, mnogo razstavnega materiala pa je moralo izostati, ker ni bilo več mesta zanj. Tudi celotni relief novomeške okolice je razstavljen in še mnogokaj.

Razen dvorane so bila vsa dela izvršena v Novem mestu in od Novomeščanov. Z vodstvom razstave je bil poverjen učitelju Viktor Pirnat.

Od predzadnjega ljudskega štetja 1921. l. je Novo mesto s prikličkom Kandije izmed vseh slovenskih mest po številu prebivalstva najbolj napredovalo. Danes šteje 4045 prebivalcev.

Znamenit obisk na gospodinjski razstavi

Kmalu po otvoritvi in odhodu Nj. Vel. kraljice Marije je obiskal paviljon »K«, kjer je priredila »Zveza gospodinj« razstavo novodobnega gospodinjstva — prevz. g. knezoškof dr. Rožman. Njegov prihod in njegovo ljubezno zanimanje za posamezne oddelke je napravil na občinstvo in posebno na prireditelje izredno lep vtis. Prevzvišeni je kramljal pristržno domače in ob pogledu na oddelek za prehrano in nego dojenčka obujal spomine na lastno detinstvo. Pregledoval je razstavljene gospodinjske knjige in se sploh za vse tako nepriljubeno zanimal, kakor bi bil sam član razstavne družine.

Je pa tudi res zanimiva ta razstava: zbrani in smotreno razvrščeni so samo taki predmeti, ki ustrezajo načelom racionalnega gospodinjstva. Tu vidimo vse pripomočke in navodila, ki štedijo gospodinji čas, material in delovno silo. Obiskovalke so se posebno zanimale za oddelek, ki kaže praktično in estetično uredbo stanovanja za premožnejšo družino, pa tudi za tako, ki se mora zadovoljiti z eno samo sobo in s pohištvo iz zabojev. Ustavljale so se pri oddelku za telesno nego gospodinje, kjer je s primernimi slikami pojasnjena pravilna in napačna drža telesa pri domačem delu, potreba počitka, delovna sposobnost žene in moža itd. Razstava kaže marsikaj zanimivih in koristnih novosti: razsvetljava sobe brez sence, rastlinska prehrana s kontrolo vitaminov, dojenčkovo perilo brez poveljev in skrajno higijenski, priporočljivi in neoporočljivi kuhinjski pripomočki, uporaba elektrike v domačem gospodinjstvu itd.

Razstava je poučna za naše gospodinje in tudi za očete; koristna je našim podjetnikom in trgovcem, saj je dala marsikomu priložnost, da pokaže tu, kaj zmore domača industrija tudi v gospodinjski stroki.

Vsak dobri hotel, vsak

letoviščarski dom servira na željo kavo, katera varuje zdravilje, to je

KAVA HAG

Veliki požari na vseh straneh

Že petič gorelo na Trebelnem

Trebelno, 31. avg.

Davi ob štirih je zbudil speče Trebeljane plat zvona. Silen požar je do tal vpepelil Feliksua Nahtigala, posestniku in gostilničarju na Trebelnem skedenj, svinjake in hlev. Hiša je ostala povsem nepoškodovana, čeprav je le slab meter oddaljena od drugega gospodarskega poslopja. Hvala za to gre možem in fantom, ki so polivali streho, da jo ni objel silni plamen. Skednja samega pa niso mogli pogasiti, ker sploh ni bilo vode na razpolago in je bil poln gorljivih snovi, sena in slame. Skoda je velika in znaša okrog 40.000 Din, ker je zgorela tudi ročna mlatilnica, slamoreznica in vejača. Skoda je le deloma krita z zavarovalnino. To je drugi požar v enem tednu na Trebelnem. Pretekli torek je pogorela hiša v Čužni vasi posestniku Jožetu Selko. V tem letu pa je to že peti požar in za nobenega se ne ve, kako je nastal. Čudno se pa le zdi, od kod prihaja zlobna roka.

Velik požar ob severni meji

Maribor, 31. avgusta.

Ob cesti med Pesnico in St. Iljem leži znani Ehrlichov umetni mlin, ki bi danes jutraj skoraj postal žrtev velike požarne katastrofe. V stanovanjskem poslopju za delavce je izbruhnil bajne radi vnetja razplinjača na avtomobilu ogenj, ki se je zelo naglo razširil. Dočim se je domače delavstvo takoj vrglo na gašenje, je lastnik telefonično obvestil mariborsko gasilno društvo in šentiljske gasilce. Na mestu požara se je v najkrajšem času zbralo pet ognjegasnih društev, kot prvo šentiljsko, in takoj za njim seveda mariborska z dvema motorkama pod poveljstvom načelnika G. Vollerja; prihiteli so tudi gasilci iz Pobrežja, Radvanja in Studencev. V trenutku so bile napeljene cevi in kmalu se je posrečilo ogenj lokalizirati samo na goreči objekt. Pomoč je prišla res v pravem času, ker so se plameni že oprijemali mlinskega poslopja, strojnice in stanovanjske hiše. Zlasti poslednja je bila v največji nevarnosti, ker je pričela goriti še divja trta, ki jo ovijala hišo. Le na ta način, da so že goreče trse strgali s stene, se je posrečilo poslopje rešiti. Delavsko stanovanjsko poslopje je popolnoma pogorelo. Skoda je precejšnja, pa je večina krita z zavarovalnino. Gasilna dela so trajala tri in pol

ure. Pri gašenju je dobil en nastavljenec trdke Ehrlich lažje poškodbe.

O požaru umetnega mlina Karla Ehrlicha v Kanji doznavamo na podlagi poročila, ki smo ga dobili popoldne, še sledeče podrobnosti: Ogenj je nastal v avtogarazi, kjer je eksplodiral bencin. Požar se je razširil na stanovanjsko poslopje delavcev, kjer je pogorela streha, in odtod na mlin, kjer je uničil stroje z veliko množino moke in zrnja. Ognjegascem se je posrečilo z velikim trudom rešiti stanovanjsko poslopje lastnika in žago, ki je le pet metrov oddaljena od mlina. Zgoraj je tudi tovorni avto. Skoda je poldrugi milijon dinarjev. Lastnik g. Ehrlich je bil pobornik in ustanovitelj gasilnega društva v St. Ilju. On je dosegel, da si je društvo nabavilo motorno brizgalno, ki je po čudnem naključju usode prvič nastopila uspešno ravno pri požaru v njegovi hiši.

Dva požara v celjski okolici

Celje, 31. avg.

V nedeljo, 30. t. m. predpoludne okoli pol 12 je začelo goriti pri posestniku Gračnerju v Medlogu. Ta požar je nastal, kakor se zatrjuje, vsled skoro neverjetne malomarnosti. Pri istem posestniku je namreč gorelo pred tremi tedni. Takrat pa ogenj ni napravil velike škode, ker so požarne brambe bile tako hitro na mestu, da so ogenj takoj pogasili. Začelo je takrat goriti pri dimniku, in je zgorelo samo nekaj okoli dimnika. Zavarovalna družba pa je svojemu zavarovancu naročila, da hiše ne sme popraviti, dokler ne pošlje svoje komisije, ki naj bi ocenila škodo. Gračner je ubogal, kuril pa je še nadalje, ker je moral kuhati itd. Zaradi tega se je v nedeljo hiša ponovno vnela in je pogorela do tal. Na kraj nesreče so prihitele požarne brambe iz Babnega, Lopate, Celja in Gaberja, ki pa hiše niso mogle rešiti nego so morale svoje delovanje omejiti na to, da so obvarovale sosedne hiše, ki so bile vse s slamo krite.

Drugi požar je bil na Ljubečni v tej okolici, kjer letos vsak mesec po dvakrat gori pri posestniku Mastnaku, kjer je začel goriti ob pol desetih zvečer lesen kozolec. Suhi les se je vnel s tako naglico, da požarne brambe, ki so prihitele iz Ljubečne, Trnovelj, Gaberja in Celja, tudi tu niso mogle drugega storiti kot paziti, da se ogenj ne razširi na sosedna poslopja. Nova motorna brizgalna požarne brambe na Ljubečni, ki je bila v nedeljo blagoslovljena, je imela takoj isti dan svoj ognjeni krst.

Fantovski shod na Gori pri Mariboru

Maribor, 31. avgusta.

Vrli okrožni mladinski odbor mariborski je priredil fantovski tabor na Gori v nedeljo 31. avgusta. Tabor je krasno uspel. Ze zgodaj dopoldne so začeli prihajati fantje iz vseh župnij mariborskega okrožja. Prvi so pribirali na okrašenih kolesih Svečinci, za njimi neustrašeni šentiljčani, tudi na kolesih. Iz šmarjete je prikorakala preko vinskih šentpeterskih gričkov močna četa navdušenih fantov. Šentjanžani so se pripeljali na okrašenem avtobusu in kolesih. Številne fantovske skupine so prišle tudi iz Hoč, Sv. Barbare, Kamnice, da, celo iz Sv. Martina na Pohorju, Lenarta in Benedikta. Ker je bil vnanji tabor od oblasti prepovedan, se je vršila vsa slovesnost le v cerkvi. Priredil je dr. J. Jeraj kot zastopnik Prosvetne zveze. Orisal je idealno delovanje fantovskih odsekov ter jih navdušeno primerjal z zbirališči naše mladine pod vaško lipo, ki je slovensko narodno drevo. Tudi fantovski krožki so narodne ustanove, ki gojijo narodovo vero, prosveto in ljubezen do domovine in kralja. — Po pridigi je daroval slovensko sveto mašo domači šentpeterski župnik Tkavc ob asistenci šentjanškega župnika Polaka in dr. Jeraja. Med sv. mašo je krasno prepeval fantovski pevski zbor iz Šentjanža pod vodstvom šentjanškega organista. Po opravlilu so prebili fantje na Sandejevem vrhu par prijetnih uric, nato pa so se navdušeni za naše verske in narodne ideale razšli.

Ciganski tren v Kočevju

Kočevje, 28. avgusta.

Kočevje marsikaj odlikuje. V prvi vrsti cigani. Ti so naša specialiteta, na katero smo lahko upravičeno ponosni. Kdo na svetu pa se more ponášati s svojimi cigani tako, kakor se mi? Naši Hudoroviči so pošteni ljudi, katere je treba pri belem dnevu z lučjo iskati. Če ima še kateri drugi kraj poštene cigane, pa grem takoj peš v Meko. Da pa ima vsako pravilo svojo izjemo, smo se učili že v šoli. Ni pravila brez izjeme — res je!

To pot bi se pa vsakdo urezal, kdor bi mislil, da hočem spet katero povedati o naših Hudorovičih. Mi smo namreč tako srečni, da nam prihajajo v posete tudi drugi cigani. Od časa do časa pridejo na obisk k našim Hudorovičem novomeški Levakoviči ali pobratimi Hudoroviči iz Črnomlja. Vsled teh obiskov se ne vzmernirja niti mesto, niti poglavar Hudorovičev. Včeraj pa smo sprejemali prav odlične goste iz renomirane familije Nikoličev. Častljivo se je pomikal dolg ciganski tren skozi mesto in da bi bil še bolj častljiv, so ga iz prijaznosti spremljali naši orožniki. Naše mesto na njihov dohod ni bilo pripravljeno. Javljeni so nam bili že sredi julija, tako ciganom se zdi nobel in prav, če le morejo svoj prihod odložiti. Zato pa orožnikom ni bilo prav in tako potem tudi ciganom ni postalo prav, pa se je zgodilo, da kočevski meščani niti časa imeli nismo, da bi v dostojni obliki sprejeli mile goste. Samo za hip so se gostje cigani ustavili pri ljudski šoli. Seveda so jim orožniki naročili, da morajo takoj naprej proti Mozlju. In je poglavar ciganov, stari deda izjavil, da imajo gospodo žandar prav in da naj jim Bog da ljubo zdravje (za cigane je edini človek na svetu gospod samo žandar).

Tako smo Kočevjarji prišli ob goste in ob svojevrstno senzacijo. Pa se je končno tudi nam zdelo prav in nobel, da smo se tako hitro iznebili gostov, ki bi pri nas nedvomno zahtevali in pa vzeli veliko »gostoljubja«, tako, da bi si mi prav počeno in pa za dolgo zapomnili te svoje goste. Edine, ki so bile prizadete vsled preneglega odhoda ciganov,

Vsakoursine ure
zlatnina, srebrnina in
optični predmeti
po znižanih cenah
pri
L. VILHAR
urar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 36

so bila naša dekleta. Veselile so se že cel mesec, da bodo iz modrih prerokovanj večjih cigank slišale o svojem bodočem ženinu, ki naj bi imel črne lase in črne oči, pa seveda veliko denarja. Tako pa vsega tega nič ni bilo in dekleta bodo morala čakati zopet eno leto ali dva, da se bodo ciganke od tega ali drugega ciganskega rodu povrnile.

Mož, ki doživlja 4. rod

Zadobrova pri Ljubljani, 30. avg.

Tudi v naši fari imamo stare korenine. Prevžitar Franc Mihelič vlogo Šver iz Zadobrove je dopolnil te dni 91. leto. V šolo ni hodil. Ko je bil star sedem let je delal tlako pri takrat novi šoli, sedanje stare Poljske šolske stavbe. To je bilo v času, ko je bil rihtar Banauf. Ko je bil star dvajset let, mu je oče — mesar — umrl, nakar je z materjo vodil to obrt.

S svojo pred leti umrlo ženo sta imela 12 otrok, od katerih jih danes še šest živi. Tlako je hodil delat tudi na cesti, ki je bila v tistih časih vsakemu do gotovega časa in dolžine oddeljena v oskrbovanje. Sedaj lepa cesta je bila v njegovih letih komaj vozna pot vsa v jamah in gričih. Zenske se sploh niso upale z vozom kam peljati. Vse tam do »Beriske snozetie« je bila vaška gmajna in vas je štela le kakih 7 hiš.

»Moja hiša je stara 180 let,« tako pripoveduje naš starček. Zanimivo je, dasiravno ni bil vojak, je šel 1916 prostovoljno s svojim kmečkim vozom nad Italijano do Pijave. Starček je zdrav in čil še to poletje prijel za koso in jo rezal, kakor fant v cvetu let. Prevžitar Šver pa ni korenina samo po letih, on se tudi trdno drži vere naših očetov. Zvesto spolnjuje svoje krščanske dolžnosti. Ob nedeljah popoldne jo mahne v pol ure oddaljeni St. Jakob h kršč. nauku.

Čestitkam sorodnikov se pridružujemo tudi vaščani z željo, da mu prijetno potekajo večeri življenja.

Nesreče in poškodbe

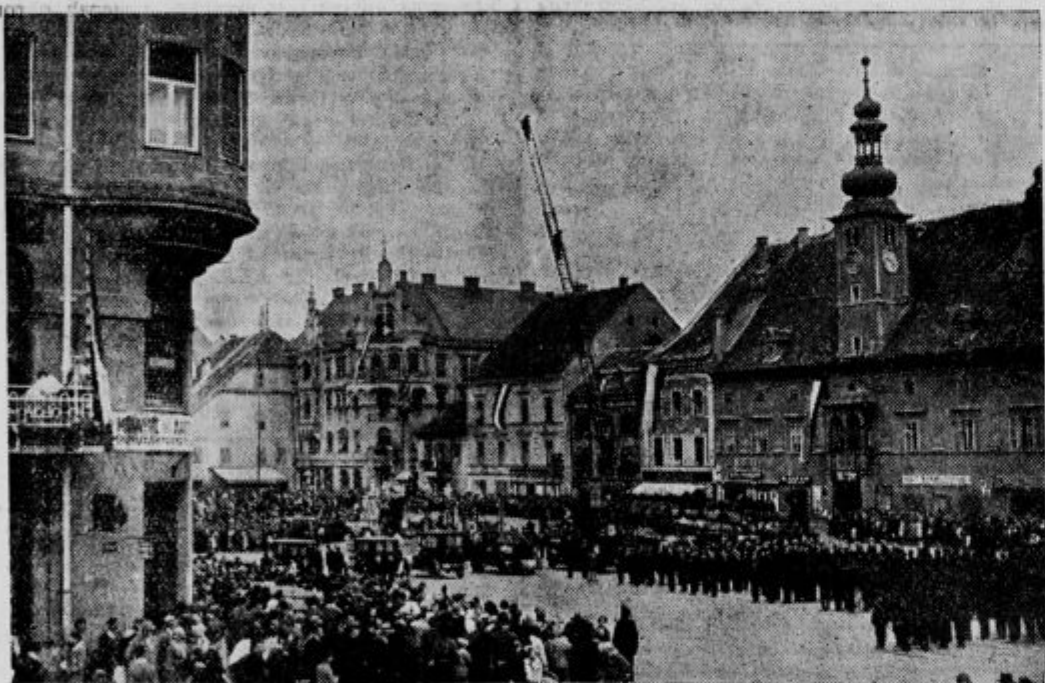
Ljubljana, 31. avg.

Bolnišnica je sprejela tri ponesrečence. V noč na danes so neki moški pretepli na draveljski cesti s krampi in lopatami 42letnega delavca Janeza Ješeta iz vasi Podreče pri Smledniku. Ješe je dobil resne poškodbe po nogah, glavi in hrbtu.

30letnega delavca Alojzija Goršeta, stanujočega na Vidovdanski cesti 3 so napadli snoči v Rožni dolini neki moški in eden od teh ga je z nožem zabodel v levo roko.

V Velikih Laščah je včeraj popoldne neznan motociklist povozil 5letno Franko Ruparjevo, hčerko zidarja iz Velikih Lašč 102. Otrok je dobil resne notranje poškodbe.

Ponesrečeni Matej Juhant, ki ga je povozil v seboto kamniški vlak, je včeraj popoldne v bolnišnici umrl za poškodbami.

Slavije mariborskih gasilcev v nedeljo: V trenutku blagoslovitve nove Magyrusove motorne lesive.

Zločin v Gačniku nepojasnjen

Bahman in žena po nedolžnem zaprti?

Maribor, 31. avgusta.

V teku današnjega dne so se razvedele še nekatere nove podrobnosti k umoru v Gačniku; so deč po legi, v kateri sta posestnika Knuhta in Trčak našla pokojno Heričevo, jo je zločinec moral nesti po zadanih udarcih na ramenih približno 70 korakov daleč od hiše ter jo položil nato na tla v sadovnjaku. Ni izključeno, da je zločinec nameraval

vreči Heričevo v bližnji potok, pa si je pozneje premislil ter umorjenko odložil. V celi stvari vlada še precejšnja nejasnost, vsaj v kolikor se tiče krivca. Bahman slejkoprej taji vsako krivdo in tudi njegova žena molči. Važna pa je tukaj okolnost, da se prstni odtisi, ki so se izvršili na omari, ne skladajo z Bahmanovimi, kar bi utegnilo povzročiti v poizvedbah preokret. Zaenkrat pa še ni jasna sled, v kateri bi se mogel pravi krivec dognati.

Dekliški shod v Rajhenburgu

Poselednji v vrsti letošnjih velikih deklških shodov je bil v nedeljo 30. avgusta v Rajhenburgu. Dekleta so prišla v najobilnejšem številu iz domače župnije in drugih župnij videmske dekanije, pa tudi iz raznih krajev sosednjih dekanij to- in onstran Save. V cerkvi Marije Lurške so se čutile kakor doma, ter v tem povzdigljenem razpoloženju poslušale govore, kateri so bili namenjeni cilju, ki ga je imel njihov tabor.

Pri ranem cerkvenem opravlilu je imel poučen in spodbuden govor ter opravi svet daritev rajhenburški rojak, g. kanonik dr. Mirt, ravnatelj dijaškega semenišča. Ob 10 je stopil na prižnico g. dr. Hohnjec, predsednik Prosvetne zveze mariborske. Kot osnovo svojega govora je povzel Gospodov opomin v nedeljskem evangeliju: »Isčite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, s katerim je označen temeljni življenjski program za človeštvo in posameznega človeka. Na tej osnovi je razvijal program krščanskih prosvetnih in vzgojnih organizacij, kateri je v svojih bistvenih točkah zasnovan na temeljnih zakonih božjega kraljestva in njegove pravice. Kdor tem zakonom nadprotuje, ni

pravi prijatelj mladine ter ne dela v dobrobit ljudstva. Po tem govoru je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval g. kanonik Časl. Popoldne ob 2 se je spored deklških shoda nadaljeval. G. kanonik Časl je kot škofijski voditelj Marijinih družb v poljudnih in pristržnih besedah dajal mnogoštevilno zbranim krščanskim mladencem lepe, koristne nauke in spodbudna življenjska navodila. Naj bi se vsa dekleta po njih ravnala! Zadnja točka sporeda se je vršila v Slomškovem domu, in sicer igra »Lurška pastirica«, ki so jo rajhenburške mladence prav dobro proizvedle ter je napravila najboljši vtis. Dekleta so se razšla na svoje domove z radošno vestjo, da so imela v Rajhenburgu prav lep shod. Svoj namen je ta shod dosegel v popolnem obsegu.

Specijalist za bolezni ušes, nosa in grla

Dr. Dražo ŠVAJGER

Beethovnova ul. 2

Telefon št. 32-19

zopet redno ordinira

od 10—12 in 3—5

Fa. Lukič priredi teden

Od danes dalje bo trdka LUKIČ pokazala v izložbah in v trgovini našim damam, da je v plašnih najcenejša in da more vsaka dama izbrati si plašč od preprostega do najfinjšega.

Cene so ves teden najnižje

Ljubljana

Krstna predstava prvega slovenskega filma

Ljubljana, 30. avgusta.

V soboto ob 8 zvečer se je vršila krstna predstava prvega slovenskega filma »V kraljestvu Zlatoroga«, ki ga je izdelal turistiški klub »Skalac«. Popolnoma polno dvorano, ki je bila lepo okrašena, je pozdravil predsednik kluba dr. Janko Ravnik. Po pozdravu vseh odličnikov je omenil, da je film prvenec zrastle iz želje, trajno ohraniti krasoto naše zemlje. Ta želja je mogla edino v filmu najti svojo realizacijo. Kako se je obnesel ta prvi poskus, bomo videli in sodili sami. »Skalac« je imela s tem filmom v glavnem ta namen, pokazati v filmu slehernemu, nam kakor tudi tujcu, našo zemljo in zlasti naše planine. Če bo večina, ki bo videla film, vzklila ob filmu: Sveta si zemlja slovenska! — potem je film storil več kakor svojo dolžnost.

Nato je govoril slavnostni govor predsednik Slovenskega planinskega društva dr. Pretnar, ki je izvajal, da obhajajo Skalaši današnji dan velik praznik in uživajo plod triletnega dela. Pokazali

nam bodo Zlatorogovo kraljestvo, ki obsega na majhnem prostoru toliko naravnih krasot kot noben drug kotiček zemlje. Ta film je himna naših planin in je črpal iz najlepših zakladov naše zemlje in naroda. Na kratko je povedal vsebino filma. Poudaril je ogromno požrtvovalnost in neosebniost vseh delavcev in omenil, da zanje pregovor: Nemo propeta! ne bo veljal, zakaj s tem filmom odpirajo okno v našo planinsko obljubljeno deželo, v kraljestvo Zlatoroga.

Med udeleženci krstne predstave smo opazili kuzozkofa dr. Gregorja Rožmana, bana dr. Marušića, podbana dr. Pirkmajerja, divizijskega generala Bogoljuba Ilića, generalnega vikarja Nadraha, podžupana profesorja Jarca, dvorno damo go. Tavčarjevo, častnega predsednika SPD dr. Tominka, obilo članov konzularnega zbora in tudi predavatelja Koraneka, ki ga poznamo iz predavanj kluba »Skalac«. Krstne predstave so se v obilnem številu udeležili Skalaši podružnic Jesenice in Luce kakor tudi vsi glavni igralci. Film je očaral vse in žel zaslužen priznanje navdušenega občinstva.

damskih plaščev

Maribor

Ipavčeva pevška župa

Maribor, 31. avgusta.

Tako je prišel končno bivši stajarski del Slovanije do svoje pevške organizacije v okvirju Jugoslovanske pevške zveze. Ustanovni občni zbor nove pevške župe se je vršil v soboto, dne 29. t. m. v prostorih tukajšnje Glasbene matice.

Navzoči so bili zastopniki glavnih mariborskih (tudi iz okolice), celjskih in ptujskih društev. Na ustanovni občni zbor je prišel tudi pevovodja Hubadove pevške župe, Zorko Prelovec, znani glasbenik in urednik pevске revije »Zbori«, mojster Matej Hubad je pozdravil ustanovitev pevške župe s posebnim pismom, predsednik Hubadove PZ dr. Svigelj pa je poslal brzojavni pozdrav. Ob takem splošnem ugodnem razpoloženju je predsednik pripravljene odbora, prof. Mirk, otvoril občni zbor, pozdravil udeležence in izrazil svoje veselje nad dejstvom, da je tudi pri nas prodirlo razumevanje potrebe po skupni pevski organizaciji in podelil besedo zborovalcem Vokaču in Faganelu, ki sta podala kratek historični o predpripravi za ustanovitev, nakar je naš Prelovec v zanimivem in izčrpnem govoru pojasnil mnoge točke pravilnika in nas seznanil s resnimi stremljenji celokupnega JPS, zlasti kar se tiče upoštevanja visoke kulturne vrednote zborovskega petja s strani kompetentnih faktorjev. Pravilnik sam se ni prečitil, ker je njegova vsebina itak vsem znana.

Nato je bila izvolitev župne uprave. Izvoljeni so bili: prof. Vasilij Mirk za predsednika, Rudolf Bradač (»Oljka« — Celje) za podpredsednika, Franjo Mordej (»Drava« — Maribor) za tajnika, Albin Zivko (isto) za njegovega namestnika, Joško Lukša (»Jadrane« — Maribor) za blagajnika, Joško Rojc (isto) za njegovega namestnika, Janko Gašparič (»Maribor« — Maribor) in Albin Horvat (»Drava« — Maribor) za župni zborovodji Anton Jagodič (Gl. Matica Maribor) za arhivarja in Marija Rozman (isto) za njegovo namestnico, prof. Konrad Fink (»Celjsko pevsko društvo« — Celje) Franc Hrastelj (»Maribor« — Maribor) in Mirko Logar (»Glasbena Matica« — Ptuj) za člane uprave, v nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Janko Arnuš (Gl. Matica Maribor), Jakob Ropret (»Lira« — Radvanje in Joško Vokač (»Drava« — Maribor).

Ob zaključku so se storili važni klepi, ki se tičejo notranje župne organizacije.

*

□ Iz tukajšnjega bogoslovja. Za študijskega prefekta v tukajšnjem bogoslovnem učilišču je imenovan dr. Jakob Aleksič.

□ Da bi bilo mnogo haska! Od 17. avgusta do 28. avgusta se je vršil v zavodu »Vesna« v Mariboru uvodni in metodični tečaj za učiteljice, katerega je priredila banska uprava. Udeleženci je bilo 36 iz vseh krajev Dravske banovine. Predavali so ga. Mešičkova, šolski svetnik prof. Krošl, dr. Benčan, dr. Vrtovec, inž. Brandl, dr. Kotnik, prof. Baš, dr. Dornik, dr. Pivko, dr. Jeraj in inž. Simonič. Predavanja so se vršila ob delavnikih od 8—12 in od 15—18. Obsegala so naslednje skupine: metode, psihologija kmeta, zdravstvo, nacionalno skrbstvo, narodopisje, o ženi v slovenski literaturi, o ljudski pedagogiki, o vzrokih in izboljšanju sedanje gospodarske krize, o poslovanju in pravilniku na gospodinsko-nadaljevalnih šolah.

□ Tuji v Mariboru. V mesecu avgustu je bilo zglajenih pri zglajevalnem uradu 2402 tujca, med temi 351 inozemcev.

□ Mariborčani v Gradcu. Mariborčani so v nedeljo gostovali v Gradcu ter se preizkusili s Kastner in Ohlerjevci. Prvo moštvo je podleglo s 3:5, dočim se je mladina uveljavila in zmigala z 1:0.

□ Dragocen telovnik. Moški telovnik je nekaj zelo navadnega, ampak če je take vrste, kakor ga je imel 71 letni preužitkar Blaž Kokol, potem je takšen telovnik nekaj posebnega in se ga izplača... Tako si je mislila tudi Terezija Teropčič iz Kettejeve ulice, ko si je pozelela Kokolov telovnik. Možakar je pamreč imel v njem pod podlogo vilita dva cela furja in še nekaj drobiža. Bil je pa težko bolan in je ležal pri svojem zetu, železničarju Trbocu. Teropčičeva ga je pogosto obiskovala. Ob priliki takega obiska se je Kokol nekoč za hip odstranil iz sobe in med tem mu je izpod vzglavja izginil dragocen telovnik, katerega je sicer tako zelo čuval. Kokol je kmalu nato umrl, pred smrtjo pa je še pred orožniki in pred svojim zetom izjavil, da mu je ukradla telovnik Terezija Teropčič. Danes se je zagovarjala pred sodnikom. Tativno je tajila, češ, da je okradel Kokola njegov zet. Razprava se je prekinila v svrhu pritegnitve novih prič.

□ Deljene uradne ure na magistratu. Z današnjim dnom so na magistratu zopet deljene uradne ure, in sicer od 8—12 in od 13—17.

□ Nasilen berač. Po mariborskih krčmah je mledoval večeraj 31 letni Franc F. ter se obnašal pri tem tako nasilno napram gostom in strežnemu osebju, da je moral intervenirati stražnik. Aretaciji se je skušal F. nasilno upreti ter je imel stražnik precej dela z njim, preden ga je uzeval.

□ Otroci v gnojnici. Večeraj se je nahajal med občinstvom, ki si je v depozu požarne brambro ogledovalo gasilno orodje, tudi štiriletni Oto Herzmannski iz Vrtnice. Deček se je nepravilno približal gnojnici jami ter čofnil v gnojnico. Pri padcu si je zlomil levo roko ter se tudi gnojnice napil. Rešilni oddelek je malega ponesrečenca prepeljal v bolnišnico.

□ Nepošten zastopnik. Pri trgovcu Wipplingerju v Mariboru je bil uslužben kot trgovski potnik neki Franc Lešnik. Prodajal je radio aparate ter brez vednosti lastnika inkasiral pri nekaterih strankah večje vsote denarja, katerega je porabil zase. Lešnik je prišel zaradi teh manipulacij danes pred sodišče. Zagovarjal se je, da mu Wipplinger dolguje večjo vsoto ter si je pri inkasiranju povrnil samo svoj dolg. Njegov zagovor so pa priče ovrgle in je bil obsojen.

□ Mariborski gasilci so ob priliki slavlja 60-letnice obstoja mariborskega gasilnega in reševalnega društva, o čemer je prinesel izčrpano poročilo večerajšnji »Slovenski list«, izročili svojemu poveljniku Ivanu Vollerju v znak priznanja za njegovo neutrudno in vzorno idealno delovanje krasen lovorjev venec.

□ V naši podružnici na Aleksandrovi 6 (Prosvetna knjižnica) lahko opravite vse posle, ki spadajo v delokrog uprave. Uradne ure so vsak dan od 8—12 in od 15—18.

□ Pri mariborskih posredovalnici dela dobijo zaposlitev: vinar, z rodbino, 1 mehanik, 1 hlapec, 1 mojster za čiščenje obleke, 1 krojač, 2 sedlarja, 1 mizar, 2 zidarja, 2 navadna delavca, 2 vajenca pekarske oziroma krojaške obrti, 5 strojnih pletilk, 1 šivilja, 3 sobarice, 21 kuharic, 20 služkinj, 1 vzgojiteljica, 4 šiviljske vajenke, 2 pletiljski in 2 modistiljski vajenki.

□ Slaščičarjeva smola. Ko je prevažal večeraj 34 letni prodajalec sladolede Ivan Fras svoj vozček po ulicah, se je premalo izognil nasproti vozečemu vozniku. Kojo od voza mu je šlo preko noge ter mu zdrobilo stopalo. Frasa je rešilni oddelek prepeljal v bolnišnico.

Odpoved mojstra Plečnika?

Širijo se govorice, da se arhitekt mojster Josip Plečnik odločil, odpovedati povsem svoje delovanje za mestno občino. Vzroki te resignacije se niso jasni. Mojster Josip Plečnik je vsa zadnja leta izdelal nešteto načrtov in dal nešteto idej za preureditev in arhitektonsko olepšanje našega mesta. Vse to je storil povsem brezplačno in ni dobil niti vinarja odškodnine. Delal je iz gole ljubezni do Ljubljane. Umevno je sicer, da sem in tja kakšna ideja mojstra Plečnika ni žela povsem soglasnega odobranja in so se sem in tja čuli tudi glasovi kritike, dasi se je največkrat v takih izkazalo, da je imel mojster Plečnik nazadnje le prav. Izredno bi bilo obžalovati, če bi mojster Plečnik vztrajal pri tem sklepu.

V vsakem slučaju pa mu je hvaležnost Ljubljane, katere lepše in novo lice je nastalo v glavnem po njegovih zaslugi, zagotovljena, v bodočnosti prav gotovo še bolj, kakor v sedanjosti.

Kje bo stal novi magistrat?

Mahrovo hišo kupilo mesto

Prihodnja občinska seja občinskega sveta bo med drugim razpravljala tudi o nakupu hiše na Krekovem trgu št. 10, to je nekdanjo Mahrovo hišo. Kupna cena za poslopje znaša okoli 4 milijone dinarjev. Stvar prihodnjega občinskega sveta je, da to kupčijo potrdi.

Za enkrat še ni gotovo, ali bo dal magistrat Mahrovo hišo podreti ter bo na pridobljenem zemljišču ter na Vodnikovem trgu zgradil povsem novo poslopje, ali pa bo poslopje dal samo primerno adaptirati.

Na vsak način pa bo staro magistratno poslopje ohranjeno, saj je arhitektonska in zgodovinska vrednost tega poslopja zelo visoka.

*

□ Občinska seja. V sredo, dne 2. septembra se vrši redna javna seja mestne občinske uprave. Na dnevnem redu je poročilo odsekov. Po javni seji se vrši tajna seja.

□ Za koncert Pevske zveze, ki bo na praznik 8. t. m. ob pol 3 popoldne na Kongresnem trgu pred nunsko cerkvijo, se začne razprodaja vstopnic v torek 1. septembra v Maticini knjižarni. Tudi tu je poskrbljeno, da bo prireditelj v slučaju slabega vremena možna v zaprtih prostorih, in sicer v dramskem gledališču in pa v veliki Union-aki dvorani. Zato bodo vstopnice dvojne: prve za Kongresni trg, druge pa za event. koncert v dvorani v slučaju dežja. Vstopnice od 25 Din navzdol.

Kaj bo danes

Jakopičev paviljon: Razstava umetnic. Velesejska razstava. Union. Film Skale: »V kraljestvu Zlatoroga«. Ob 17 in 20.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska 41.

*

□ Gg. predsednikom in pevovodjem ljubljanskih moskih zborov! Ponovno vas prosimo, da s svojimi pevci do petka naštudirate F. S. Vilharjevo »Naša zvezda«, dr. B. Ipavčev »Domovinic«, E. Adamičevo »Molitev« in »Bože pravde« (unisono). Za prvi dve skladbi se vrši vaja v petek 4. septembra ob 20 v dvorani Glasbene Matice, za drugi dve, pri katerih sodelujejo tudi priiglašeni izvenljubljanski zbori, pa v nedeljo točno ob 9 zjutraj na dvorišču realke (Vegova ulica). Razdeljevanje legitimacij!

□ Pevski zbor Glasbene Matice. Danes v torek ob 20 prva vaja in sestanek vsega mešanega zbora.

TUDI VAM SE IZPLAČA

DOBRO ZAMISLJENA REKLAMA V NAŠEM DNEVNIKU »SLOVENEČ«. O TEM VAS BREZDOLVNO PREPRIČA ZA PRVO OGLASNO NAROČILO, KI GA ODDASTE NAŠEMU LISTU ZA PRIHODNJI

VELESEJMSKI TEDEN

NAROČILA SPREJEMA VSAK DAN OGLASNI ODDELEK »SLOVENEČ« V LJUBLJANI

POSTREŽEJO VAM PA TUDI VSE »SLOVENEČE« PODR. V SLOVENIJI

Kulturni obzornik

Dom in svet št. 5-6

Današnje literarne revije počasi omejujejo umetnostni del in se posvečajo čedalje bolj filozofskim in drugim aktualnim razpravam. Kaj bi bilo temu vzrok?

Pravijo, da naš »realno« misleči čas nima več sentimenta dovolj, da bi prebival tiskan lirčni izliv, niti časa zadosti, da bi čital dolgočasen psihološki roman ali bral zaljubljenove novele, ki so druga drugi na las podobne. Literat je danes rezev, prav tako pravijo slikarji, da ne morejo ničesar spraviti v denar in tožijo skladatelji, da ne najdejo založnikov. Baje je današnja »materialistična večina« taka, da ima rajši klobaso kakor Shakespeareja, Tiziana in Beethovena. Recimo, da je nekaj tega res, toda ta apatija ima še druge vzroke. Ali pa nudi današnja umetnost ljudstvu res kaj aktualnega, potrebnega, odresilnega, česar bi se sodobni, razočarani in utrujeni človek v svojem obupu mogel oprijeti kakor resilne deščice? Ali mu nudi nov duhovni ideal, moči, ko je bankrotiral v grebenju po čutni senzaciji in zunanjih omami in sedaj vsega sit misli na harakiri? — Ali boš takemu obupanu, ki rabi panem, dal circensos in mu pel o jutranji rosi in večerni zarji, o ljubezni deklet in sladkosti njih frizur? Umetnost je izgubila stik z življenjem in je kakor rastlina obstrugi, po kateri drvi neizprosnosti tok dalje, izgubila se je in »postaja nepotrebnost«.

Zaboga, skoro bi se tako zdelo. Toda umetnost je danes bolj potrebna kot kdaj poprej, vendar ne takšna, kakršna je bila in kakršna se vedno noče nehati biti, nego povsem prenovljena, v ciljih in v formi ter vsebini. Taka, ki je sama sebi namen in izvira od kaprice posameznika in služi v zabavo posamezniku, taka nima več bodočnosti. Postati mora sredstvo ideje, prorokinja, voditeljica, služiti, iz kolektivnega čuta porojena, ko-

lektivni mas, pa bo dobila nazaj svoj raison d'être. Nobenega umetniškega literatstva več ne prenese svet, nobenih stori, še tako brihtno psihološki utemeljenih ali umetniški opazovanih in podanih — dajte nam panem, ne rabimo več circensos! Dolej pa — znak časa! — si mora literarna revija, če hoče živeti, pomagati z razpravo, ki naj koristi praktičnemu življenju. Zato se mi zdi prav, da je »Dom in Svet« omejil beletristični del in znatno ojačal praktična razmišljanja o sodobnih problemih in pa znanstvenih del.

Niko Kuret je objavil razpravo »Kaj bo s teatrom?«, v katerem navaja Rollanda, Blocha, Buggeja, nemški Landspiels in dokaz, da se bliža obracun z izprijenim meščanstvom in zmaga demokracije tudi modernemu teatru. Avtor popolnoma pravilno presoja razmere in rešuje problem. Bodočnost teatra je v univerzalnosti, v širini antike ali srednjega veka, to je v novi kolektivni družbi. Dr. Stanko Gogala objavlja razpravo »Svetovni nazor in osebnost« in ugotovi, da ni svetovnega nazora brez osebnosti in ni osebnosti brez svetovnega nazora. Zato stoji vse gospodarsko, umetnostno, znanstveno, etično in socialno ter religiozno doživljanje in udejstvovanje osebnosti v notranji neposredni zvezi z njenim svetovnim nazorom. Kakor ta ugotovitev ni nova, je pa enkrat dokazana in znanstveno utemeljena. Franc Terseglav razpravlja o »Občestvenem etosu slovanstva« v zvezi s cirilmetodijevskim pokretom in praktičnim življenjem v smislu notranje zvezanosti po skupnem krščanskem etosu. Stanko Vurnik nadaljuje razpravo Stil v zgodovini glasbe in se to pot peča z grško »renesanso« V. in VI. stol. in z dobo Pitagore. — Bogat del je to pot Slovestvo. Dr. Preželj ocenjuje Cankarjeve Zbrane apise, F. Vodnik J. Pogačnikove Stine ozare, A. Terstenjak Vebrovega Sv. Avguštinja, dr. S. Gogala Zghečovo Spolno vzgojo, M. Jarc Klic divjih goši od Marte Ostenso ter Fedinova Mesta in leta, M. Javornik pa Vorstovo. Rajko Ložar je pripraveil članke o Razstavi sodobne nemške likovne umetnosti in arhitekture, o Umetnostni razstavi Toneta Kralja in Sto let češke umetnosti.

V literarnem delu srečamo liriko Kocbeka, Z. Ocvirka in M. Jarca, ter prozo R. Kresala, M. Jarca in B. Magajne.

Rudolf Kresal je objavil novelo Neznanka, odlomek iz dela Ivan Brod. Snov je vzel iz sveta mladostne erotike in jo je podrobno psihološki obdelal in lirski priokrožil. Kresal je poznan literarni talent, ki je v vsakem delu precej drugačen. Znak, da se sele oblikuje in išče svoje domene. Zrastle je iz romantičnega lirizma, izživlja zaenkrat svojo mladostno erotiko, v formi pa je odličen in tudi stilno že bliže realizmu, ki mu naturalizem pa občute nista več edini cilj. Novega nam se ni povedal doslej dosti, pa da veliko upati. Edvard Kocbek je zložil verbičistično Hvalnico pesem Stvarniku. Malo spominja na stil visoke pesmi, je polna lepih in zvenetih domislekov, Zdravka Ocvirka večeri so droban, pristen lirčni utrinek, kakršni je danes zelo redek. Miran Jarc je svojevrsten pojav v naši literaturi. Živi v svojem posebnem svetu grozotnih pričakovanj in skrivnostnih občutij, kakor smo tega vajeni od francoskih simbolistov. Prečudno se mu v Razodetju v slepi sobi mešata čisti naturalizem s pretirano ekseprijo in detajlno psihološko risbo. Koncem koncev gre za neč sugestivnih, čisto svojevrstnih občutij. »Iz spreminjanj« sta dve pesmi, notranje silno subjektivni, zunanje polni bleksa in zvoka. V živo, aktualno današnje življenje je posegel B. Magajna z novelo Regina coeli, v kateri nam vzbuja sočutje nad trpljenjem naših rojakov v Italiji.

Nekaki notranji prepad zeva med enim pa drugim delom sodobne revije, smo rekli. Literatura stilno ne more naprej, ker je preveč v tiru romantične šole, ali pa ker ji manjka močnih ljudi, ki bi zajeli sodobni problem življenja in ga oblikovali. Pogled današnjega literata na svet je pasivne vrste, naturalistično in osebno čustveno svačanje, mi pa rabimo aktivne literature, ki bo posegla v življenje in ga pomagala oblikovati. Zato so življenju danes dosti bližje aktualne razprave in filozofija o sodobnosti kakor pa erotika in lirika in romantika in artilzem, v katerega plove doberšen del mladih.

V.

Zlata podzemeljska trdnjava

Zakladi francoske banke — 30 metrov pod zemljo — Vrela para, plini, pesek proti roparjem

Francoska banka v Parizu hrani zaklade, o katerih se niti Krezu ni sanjalo. Za 59 milijard frankov zlata v palicah leži v njenih podzemskih prostorih. Lahko si je misliti, da so uporabili vsa sredstva moderne tehnike, da te ogromne zaklade zavarujejo ne samo pred tatovi, marveč tudi pred vsako drugo možno

Leteči misijonar — p. Schulta, bivši bojni letalec, ki je postal misijonar in organiziral misijonsko letalstvo v bivših nemških kolonijah.

nezgodo. Trideset metrov pod zemljo so v živi skali razpredli cel trdnjavski sistem.

Dohod v podzemeljsko zakladnico napravljajo silen vtis. Niti cela vojska vlomiteljev ne bi mogla odnesti ene same palice iz teh skladišč. — Kljub ogromnosti zakladov, ki so tu nakopičeni, se zdi podzemeljska trdnjava napol prazna. Francoska banka očividno računa še z velikimi možnostmi in je poskrbela za varno shrambo še mnogim novim milijardam. Dejansko hrani v teh prostorih le del svojega zlata; manjši del je porazdeljen po raznih pokrajinskih bankah.

Zgradba Francoske banke se na zunaj ne razlikuje dosti od svoje sosesčine. Zanimivost se začne šele, ko se v spremstvu bančnega pooblaščenca odpravimo v podzemlje. Ta pooblaščenec ima v žepu obširno policijsko poročilo o preteklosti vseh obiskovalcev, ki so dobili dovoljenje, da si ogledajo zakladnico. Poleg njega se pridruži skupini obiskovalcev celo krdo uniformiranih čuvajev, katerih vsak nosi s seboj po en ključ za ena izmed vrat, skozi katera je treba iti. Če bi manj-

Mihael Faraday, veliki angleški fizik, ki je pred 100 leti odkril električni navod. Načelo indukcije je bilo odločilno za celokupno elektrotehniko in se uporablja pri vseh napravah od najenostavnejšega motorja do najzaprtejšega radioaparata. Faraday je bil prvotno knjigovez, pozneje pa je smel delati v laboratoriju naravoslovca Davy-a, dokler ni bil l. 1827 imenovan za profesorja.

kal le en ključ, bi bila zakladnica nepristopna. Prostori se raztezajo daleč pod zemljo, a so zgrajeni tako, da ne bi dospela do njih niti najtežja zračna bomba.

Pravi vhod tvori vodnjak, katerega stene so iz cementa in jekla in pet metrov debele. Takih vodnjakov je blizu drug poleg drugega celo število, a večinoma so »slepi« in zgrajeni samo zato, da bi prevarali morebitne nepoklicane obiskovalce. Pravi vhodni vodnjak se steka v podzemeljsko skalno plast, v katero je vsekana zlata trdnjava. Med zadnjo plastjo

zemlje in tem skalovjem teče podzemeljska voda, ki je delala inženjerjem pri zgradbi Opere toliko preglavic, tu pa predstavlja novo obrambno sredstvo.

Vhodni vodnjak prekinjajo na več mestih horizontalne galerije. Tu se znajdemo pogosto pred masivnimi vrati, katerih nekatera se vrte na lastni osi, druga pa zapirajo hodnik kakor zamašek. Ta vrata zapirajo prehod tako docela, da se zdi človeku, kakor da ima pred seboj celotno steno. Videti je le železen obroč, obešen na steno. Toda sedaj se približa električna lokomotiva, ki jo zvežejo z obročem — in zamašek se odpre, za nami pa zopet zapre. Vsaka teh vrat tehtajo 15 ton, a treba je iti skozi 10 njih, predno dospemo do zlata trdnjave, ki leži 30 metrov pod površino zemlje.

Tu je zloženo zlato po policah, ki teko ob stenah; mimo je speljana električna železnica z majhnimi vozički, na katerih prevažajo novodošlo ali odhajajoče zlato. Tudi obiskovalce prevažajo majhen tramvajski voz.

Vse zlato se hrani večinoma v obliki palic. Zlatih novcev je primeroma malo. Vse pa-

Avstrijec Karl Namestnik, ki je s svojimi vodnimi slučmi preplul Rokavski preliv v 8 urah 50 min.

lice imajo enako obliko in se razlikujejo le po znamki — pečatu. Tu vidimo angleški, ameriški, španski pečat, nemškega orla, ruski caristični grb, grbe indijskih knezov, ki del svojih zakladov hranijo v Parizu.

Po vsej zakladnici je največja snaga. Po cestah korakajo gori in doli stari, osiveli slugi in s pernatimi šopi brišejo prah z zlata. Posebni stražniki sede na stolih — menjajo se vsakih osem ur — da bi v trenutku pogasili vsak morebiten požar. Drugih nevarnosti tu pravzaprav ni. Vsaka tatvina se zdi nemogoča. Predvsem je zlato pretežno, da bi ga mogel kdo vleči s seboj, razen tega je pa poskrbljeno za varnost na sto načinov. Če bi se pripetila najmanjša sumljiva stvar, bi takoj pod zemljo in na površini zadoneli alarmni znaki. Na policijski bi po vseh uradih samotočno zagoreli svetlobni znaki, nešteti zapahi v vhodnem vodnjaku bi začeli delovati. Po stranskih galerijah bi se odprla grla, iz katerih bi privrela voda in zalila vse prehode ali bi jih zasul pesek. Odprle bi se napeljava vrele vode in plina, tako da bi roparji ne ušli smrti.

Za slučaj vojne je opremljena zlata podzemeljska trdnjava na poseben način, tako da bi mogla prenesti dolgotrajno obleganje. Prostor v zakladnici je za 2000 oseb, a vedno je v zalogi živil za to število ljudi za šest mesecev. Za živila so zgrajene ogromne ledenice. Podzemeljski studenec daje svežo vodo, posebni skrivni žarni rovi skrbje za prezračevanje. Ti rovi so zavarovani proti strupenim plinom. Trdnjava ima svojo električno postajo in električno kuhinjo. V celoti celo fantastično podzemeljsko mesto!

»Ali ste bili z mojim zdravilom zadovoljni, gospod Bučman?«

»To je bilo izvrstno sredstvo, gospod doktor! Tri žlice so zadostovale, da sem pregnal svoj revmatizem, dve žlici sta ozdravili nahod moje hčere, ostanek je pa porabila moja žena za svaženje srebra.«

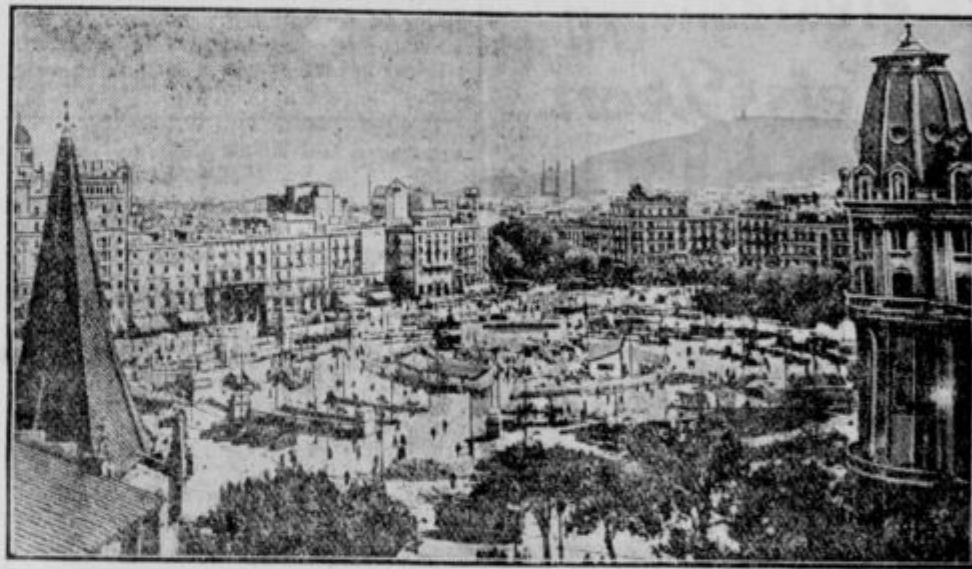

Stradajoči Kitajci skušajo vdreti v javno skladišče živil. Podobni prizori se dogajajo po mnogih kitajskih mestih.

Skrivnostna Simbabwe

Pred približno 60 leti je odkril neki Bur v notranji Rodeziji, približno 100 milj od luke Sofola, razvaline trdnjavi podobne naselbine. Najdeni predmeti so pričali o precejšnji stopnji praeafriške kulture. Tako na razvalinah Simbabwe kakor na kasneje odkritih razvalinah blizu nje so našli topilne priprave. To je nagnilo nekatere raziskovalce do mnenja, da so morda to sledovi ekspedicijske, ki so jih pošiljali za zlato celo v tolike daljave kralji iz Sabe. Karel Peters je izrazil mnenje, da je treba tu v Rodeziji iskati zlato dežele stare zaveze Ofir. Najnovejši raziskovalci so pa mnenja, da so vse to sledovi domačega afriškega prapreivalstva. To mnenje potrjujejo tudi ugotovitve treh angleških raziskovalcev: Caton-Thomson, Norie in Kenyon, ki so mnenja, da so zgradili Simbabwe in sosedne na-

selbine črnopolti domačini v 10. in 13. stoletju našega štetja. To dokazujejo črepinje kitajskega porcelana, ki so jih našle na teh mestih. To je posodje, ki so ga v navedeni dobi v ogromnih množinah izdelovali na Kitajskem in ga izvažali širom znanega sveta. Tega posodja v poznejših dobah ni več izslediti. O tem kitajskem porcelanu je šel glas, da izpremeni barvo, če pride vanj zastrupljena jed. Zato so si nabavili to posodje vsi knezi okrog Indijskega oceana, ki so se bali zarot svojih nasprotnikov in tekmecev. Iz ugotovitev angleških znanstvenic bi se dalo sklepati, da so se povzpela nekatera črna plemena v srednjem veku do precej visoke civilizacije, ki bi jo naravno morala spremljati primerna duševna kultura, ki je pa pozneje popolnoma propadla.

Barcelona, kjer se je začela širiti črna kuga.

Letalski turisti zahtevajo potni list

Francoska narodna zrakoplovna družba se je obrnila na Društvo narodov s prošnjo, da bi dobili turisti, ki potujejo z letalom, poseben potni list, ki bi jim zajamčil enake svobode, kakor jih imajo avtomobilisti in potniki na železnicah. Pobudo za to zahtevo je dala pilotinja miss Margery Durant, ki je kot turistinja z lastnim letalom prepotovala 19 dežela odnosno 20.000 km ter je na tej poti naletela v vsaki posamezni deželi na velike ovire.

Morje urnilo žrtev

Na Bornholmski obali v Kodanju je morje vrglo na suho žensko truplo, na katerem vsa znamenja dokazujejo, da se je izvršil zverinski zločin. Nežne roke, majhne noge in skrbno negovani zobje pričajo, da je morala ženska pripadati gosposkemu razredu. Soditi po plimbah, je pokojnica bila Nenska ali Angležinja. Stara je morala biti 35 let. Na podlagi raztelesenja sodijo, da se je izvršil seksualen umor. Vse kaže, da se je gospa vozila na kakem nemškem, angleškem ali francoskem parniku. Zločinec jo je onečastil in nato vrgel truplo s krova v morje.

Povratek „Malygina“

Te dni pričakujejo v Moskvi povratek »Malyginove« ekspedicijske, ki je dovršila svoje raziskovalno potovanje dne 20. avg. v Arhangelsku. Vsega je trajala »Malyginova« polarna vožnja 33 dni, a prebrodil je 5000 km. Nad polovico časa je plul ledolomilec med ledovjem, a tri četrtine dni je bilo meglenih. Kakor poročajo, je izvršila ekspedicijska ogromno znanstveno delo. Potniki in posadka so bili ves čas zdravi.

Elzdorfova v Tokiu

Nemška letalka Marga v. Elzdorf, ki je bila sama odletela na Daljni Vzhod, je minulo soboto popoldne dospela na cilj in pristala na tokijskem letališču. Japonci so ji priredili navdušen sprejem.

On: »Celo uro te že čakam!«

Ona: »Toda, Janko, ali ti nisem bila rekla, da se bom najbrže za pet minut zakasnila!«

Ponesrečena komunistična sabotaža

Berlinski komunisti, posebno pa mestni odbornik Gruner, z vso silo delajo na to, da bi se na cestni železnici začela stavka. V ta namen so kanili vprizoriti ogromno sabotažo, ki bi bila promet popolnoma onemogočila. Policija je pravočasno zvedela za to nakanc in ukrenila vse potrebne protiodredbe. Vendar je bilo precej škoda na progah. Občinskega svetnika Grunerja so zaprli, dnevnik »Arbeiter Stimme« pa prepovedali.

»Zeppelinova« pot v Pernambuco v Južni Ameriki.

Smešnice

»Kako pa je to, da imajo nekateri moški sive lase pa še čisto črno brado?«

»Hja, ali ne veste, da so lasje za dvajset let starejši nego brada?«

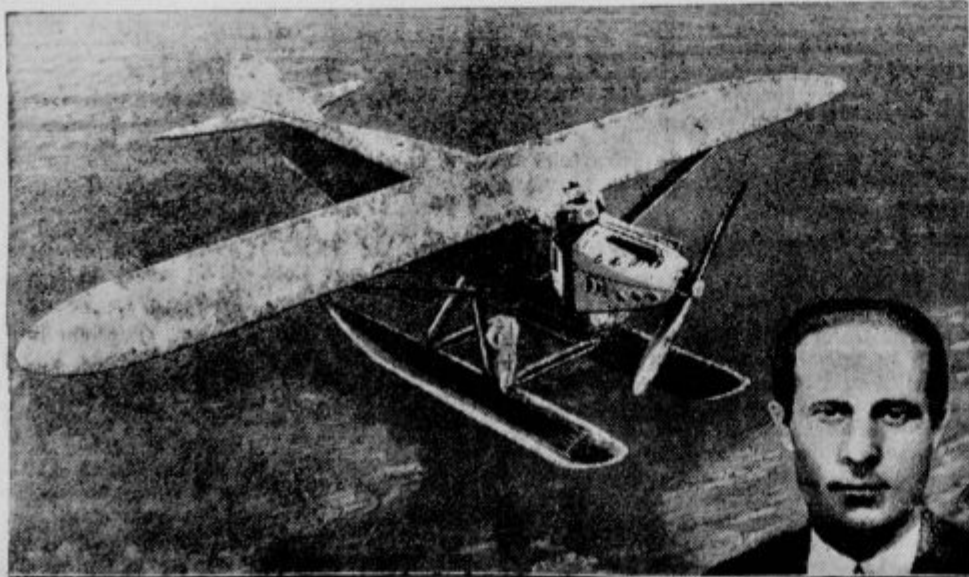
★

»Mož, ki ga bom nekoč jaz vzela, mora biti junak!«

»I, tako strašna pa v resnici nisi videti, deklet!«

★

»Čisto gotovo, Tinče, moj oče še vedno raste; natančno lahko vidiš, kako mu glava vedno bolj prodira skozi lase.«

Francoski letalec Mermoz in njegovo letalo »Antoine Paillard«, s katerim je te dni odletel čez južni Atlantik.

NEDELJSKI SPORT

V Ljubljani so prišle kratke nogometne poročnice, katere so bile vsem igralcem, ki so igrali v ligah, nujno potrebne. Ker drugi klubi nikoli ne prirejajo tekem, smo ostali enkrat brez pravega programa. Nikakor ne moremo razumeti, da je v Ljubljani tako veliko število klubov, ki ne igrajo drugače, kakor samo prvenstvene tekme? Po drugih mestih igrajo nedeljo za nedeljo tudi drugorazredni in celo tretjerazredni klubi, in se ne mejnijo za konkurenco prvorazrednih klubov. Na ta način si pridobijo svoje občinstvo in naravno, da si z lastnimi prireditvami tudi pribore pravico obstoja.

Cisto brez programa seveda tudi nismo bili, vršile so se juniorske pokalne tekme, katere prireja z velikim uspehom že sedmo leto Ilirija. Zali, da ne pomurimo vsi faktorji propaganden namen tega tekmovalstva. Še celo mladina sama, radi katere se vrše te prireditve, ne pojmuje važnosti juniorskih tekem. Tekme same so pa končale z naslednjimi rezultati: Ilirija II:Reka 2:1. Reka je izgubila igro največ radi preostre igre in pa, ker je podcenjevala svojega nasprotnika. Tekme za tolažilno darilo so končale: Mladika II:Korotan 1:0, Hermes:Ilirija I 1:1, Mladika:Slovan 0:0, Hermes:Slovan 1:0, Korotan:Slovan 1:0, Ilirija I: Korotan 1:1.

V kolikor smo bili v Ljubljani skromni so pa v Mariboru bili bolj agilni. Kar dve mednarodni tekmi so organizirali. Sicer ne z bogzna kako renomiranimi nasprotniki, vendar pa za Mariborčane dovolj močnimi nasprotniki. Železničarji se zelo resno pripravljajo na prvenstveno borbo in izražajo vsako priliko za dober trening. Parkklub jim je podlegel s 6:3. Bolj srečna je bila Hakoah, ki je dosegla proti Rapidu neodločen rezultat 5:5. Radi velike bližine Gradca mariborskim klubom ni ravno težko prirediti tekme z klubi iz Gradca.

Naše dijaštvo

»Dijaški koledar« za leto 1931-32 je v tisku in izide še ta teden, nakar ga razpošljemo. Ker je ob enem nekaj Almanah, izdan ob 25-letnici SDZ, je narasel na 206 strani. Posamezen izvod stane 15 Din. Prinaša naslednje vsebine: Koledarski del: Naša skupnost: Naš jubilej, Slovenska dija. zveza (Ethin Boje), Akademiki (L. D.), Dekleta (B. L.), Ob 50-letnici Cirilskega društva (Jan Jenko), Naša pot (E. B.), — Duhovna rast: Uvod, O kongregacijah, Vloga dijaštva v civilmetodski akciji, Pravičnost in caritas (L. D.), Apostol Indijancev Baraga — slovenski svetnik (Jan Plestenjak). — Naša beseda in razgledi: Beseda mladim Korošcem, Bodi planinec (Tone Krošl), Dekletova samozobrazba (Frida Klehoter), Slovanski sekretariat (E. B.), Pax Romana (Niko Kuret), Dekle in fant v sportu (D. Ulaga), Abiturientom na pot (L. Duh), Katoliški študent in univerza. — Naša zemlja in ljudje: Duma, Dijak in narodno občestvo (Dr. Jože Pogačnik), V obiskovanju (Zvonko), Slovenska Krajina (V. N.), Bela Krajina (Zvonko), Naši

Zagreb in Belgrad sta pa imela v gosteh renomirane nasprotnike iz Budimpešte. Ferencvaroš je kodeloval na proslavi Concordie in dosegel proti Concordiji neodločen rezultat 2:2. »Hungaria« je pa v Belgradu odpravila Jugoslavijo s 6:3. Obe madjarski moštvi sta pokazali dovršeno in lepo igro. Niso pa igrali toliko za zmago kakor za to, da bi pokazali lepo igro. Prav škoda, da se ni Iliriji posrežilo angažirati Ferencvaroš, da bi pokazal svoje veliko znanje tudi pri nas.

Vztrajnostni tek so priredili člani katoliškega izobraževalnega društva v Dolu. Bilo je to lepo zadostenje za neumorno delovanje mladih agilnih fantov. Tekli so na progi Dol-Podgora-Kleče-Dol. Tekmovalo je 11 članov, od katerih so dobili prvi štirje nagrade. Na cilj so prispeli: 1. Mejáč Jakob, 2. Bitenc Anton, 3. Cajhen Maks, 4. Jagodice Vinko. Teku je prisostvovalo veliko občinstva, ki je bodrilo agilne fante. Red po progi, katerega je pomagala vzdrževati žandarmerija je bil vzoren. Upajmo, da bodo fantje kaj kmalu zopet pokazali, kaj znajo.

Konjske dirke

Dne 5. in 6. septembra ob pol treh popoldne priredi naše društvo kasaške in jahalne dirke na vojaškem vežbališču v D. M. v Polju pri Ljubljani. Prijavljeni so ameriški dirkači tukaj. Športnikov štajerskih posestnikov. Razen teh pa vsaki dan tudi dirka tukajšnjih domačih konjev, za katere je tudi že dosti prijav. Galopne dirke bodo vsaki dan tri in sicer 2 ravni in 1 čez osem zaprek. Teh dirk se bodo udeležili civilni jahači in oficirji. — Zveza na dirkališče bo z osebnim vlakom ob 13.49 iz glavnega kolodvora, ali pa z avtobusom iz Marijinega trga.

onstran meje (E. B.), Slovenci drugod (V. Boje). — To in ono: Domovi in menza, Zdravilišča in letovišča pri nas (J. M.), Današnje slovenske države (Joško Mančec), Naša država, Naša zemlja, Evropske države, Milijonska mesta, največji otoki, največje reke, jeziki na svetu, Verolpovedi, Svet in vsevir, Evropske kolonijalne države (J. M.). — Mere in pravila: Mere in uteži, dolgotna mera, Ploskvene mere, tekočinske, delovne mere, Uteži, Poštne določbe, Matematične formule, Urniki, Oglasi. — Dobil se bo v vseh papirnicah in večjih trafikah. Kdor želi spoznati hotenje in delo današnjega slovenskega študenta, naj si ga gotovo omisli. — Oblika je okusna, žepna, Platnice temnomodre. — Agitirajte zanj! — SDZ.

Suhe hruške

zelo okusne, kilogram po 3 Din franko vsaka železniška postaja, pošilja v vrečah po 50 kg po povzetju: G. DRECHSLER, Tuzla.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 1. septembra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Dr. Veber: Sociologija in etika evangelijev — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu — poročila jugoslov. prvaka in velemejster dr. Milan Vidmar v slovenskem nemškem in francoskem jeziku — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Sreda, 2. septembra: Opoldanski program odpade — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Šahovska ura (Bogo Pletičar). — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu — poročila jugoslov. prvaka in velemejster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. — 20.30 Koncert glasbenega društva »Sloga«. — 21.30 Salonski kvintet. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Sreda, 2. avgusta.

Belgrad: 12.45 Radio orkester — 17.00 Narodne pesmi — 17.30 Radio orkester — 20.30 Violinski koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče — 20.00 Prireditve slepih, petje, glasba — 21.40 Radio orkester. — Budapest: 12.05 Koncert narodne glasbe — 17.25 Violina in pianino, koncert — 18.30 Popoldanski koncert — 21.30 Ciganška glasba — 21.45 Pesmi — 22.30 Večerni koncert. — Dunaj: 19.25 Poljudna glasba — 21.40 Večer arij — 22.15 Večerni koncert. — Milan, Torino: 11.18 Plošče — 12.14 Pe.

etra glasba — 20.45 Opereta. — Oslo: 22.15 Pevski večer — 23.00 Plesna glasba. — Praha: 19.05 Romance — 19.25 Drama — prenos iz studija — 21.30 Violinski koncert. — Langenberg: 12.05 Opoldanski koncert — 20.00 Radio orkester — 23.00 Laska glasba. — Rim: 13.10 Laska glasba — 21.00 Večer italijanske opere. — Berlin: 20.00 Radio orkester — 22.10 Plesna glasba. — Katowice: 12.10 Radio orkester — 13.20 Plošče — 20.15 Laska glasba — 21.00 Violinski koncert — 22.30 Laska in plesna glasba. — Toulouse: 12.45 Simfonični orkester — 13.15 Popevke — 20.00 Napevi — 20.15 Pester večer — 22.45 Simfonični orkester. — Stuttgart: 19.45 Zabavni koncert — 21.00 Delavsko pesništvo — 21.45 Citarški koncert.

Murska Sobota

Osebnost v. G. okrajni načelnik Lipovšek Gaspar se je vrnil z dopusta in je spet nastopil službo.

Sprememba v Martinišču. Dijaki dom Martinišče je dobil v osebi g. dr. Kolenc Tomaža novega ravnatelja. Dosedanji ravnatelj g. Špan Josip je premeščen na Radno.

Zrtev grize. Griza se je začela pojavljati tudi v Soboti. V soboto popoldne je bil pokopan 66-letni Opec Franc, ki je med Sobotani prva smrtna žrtev grize.

Zastrupljenje z mesom. Wohlfarth Marijo, nastavljenko v bolniški pisarni, so nenadoma napadli tako silno krči, da je dalje časa ležala napol mrtva. Krče je povzročilo zastrupljenje v želodcu. Bolnici so nudili prvo pomoč doma, potem pa so jo prepeljali v bolnišnico.

POZOR MANUFAKTURA!

SVOJI TRGOVINI S ČEVLJI SEM PRIKLJUCIL TUDI PRODAJO MANUFAKTURNEGA BLAGA NAJBOLJŠE KVALITETE, KATERO NUDIM RADI UPELJAVE PO

izvanrednih cenah

Sifon	meter à Din 6-	do 10-
Flaneta za srajce	à Din 8-	
Barhent za obleke	Din 11-	
Barhent rožasti za halje	à Din 17-	
Baržun v najnovejših vzorcih	à Din 20-	do 23-
Flanelaste rjuhe	à Din 35-	do 45-
Postelne odevje	à Din 95-	
ditto klotaste line	à Din 140-	
Volnina za obleke	130 cm	
	à Din 28-	do 48-
ditto za plašče	140 cm od Din 48-	naprej

S kvaliteto in nizkimi cenami si hočem zasigurati stalne odjemalce

Se priporočam:

Josip Škerl

Solski drevored 8 pri Zmajevem mostu

ZA VAŠE OTROKE POTREBUJETE NOVIH ČEVLJEV

Otroški čevlji praktični

rujave barve, črne barve in iz laka

Din 55.-

Dekliški čevlji za šolo

rujavi in iz laka

Din 85.-

Športni čevlji

za šolo in izlete z okrašenim jezikom

Din 85.-

Za dljake čevlji

okusne oblike, trajni iz rujav. in črnega boksa

Din 165.-

Visoki čevlji

dekliški in fantovski iz kravine, la podplati

Din 85.-

Kupujte samo domači izdelek!

Zakaj, ker s tem omogočite zaposlenje domačih delovnih sil!

OGLJE SI IZBOR ČEVLJEV V NAŠH PODRUŽNICAH | PRESKRBITE SI PRIZNANO SOLIDEN IZDELEK PO ZMERNIH CENAH

TRŽIČ (DRAVSKA BANOVINA)

Ljubljana, Beograd, Maribor, Murska Sobota, Skopje, Zagreb, Karlovac, Novi Vrbas, Osijek, Sombor, Subotica, Vršac, Vukovar, Sarajevo, Sušak, Split

Josip Lavtižar:

Bled in Briksen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

»Tebi je lahko, ker ti nima gosposka kaj vzeti,« se je oglasil Justin iz Lesec. »Mi pa moramo vzdrževati podivjano vojaštvo in graščakom dajati desetino. Letos smo morali prezimiti tri regimente pešcev. Kdo je plačeval za vse te žolnirje, če ne kmetje? Deset let že traja vojska, pa še ni konca klanja med ljudmi. Naj se koljejo rajši psi med sabo.«

»Cesar Ferdinand je popolno potr,« je segel v pogovor Čuš iz Predtrga. »Nobenemu ne zaupa več, ker mu je menda nezvest celo njegov najboljši vojskovodja. Ta bi rad sam postal češki kralj. Ne vem, kako se že piše.«

»Wallenstein!« je klical Grile. »Kaj pa menite o desetini, ki jo graščaki tako strogo izterjujejo od nas?« je vpraševal Pretnar iz Zagorice. »Če bi se mi uprli kmetje? Le vkup, le vkup, uboga gmajna! Potem pa še posebej kontribucije, ki jih moramo plačevati za vojne namene.«

»Se boš upiral revež,« je kričal zopet Grile. »In ti, Pretnar iz Zagorice, še najmanj. Ti si se zadnjič kar tresel, ko je blejski valpet Koderman malo zahrnel nad tabo.«

»Pojdem pa sam do škofa, ki pride letos iz Tirolov,« je odvrnil Pretnar. »In vse mu povem, kako delajo z nami.«

»Kdo? Škof bo prišel iz Tirolov?« so se začudili vsi zaporedoma.

»Da, škof iz Briksna, škof baron Welsberg, ki

je gospodar blejskih posestev,« je pripovedoval Pretnar. »On bo razsodil vse naše pravde. In vem, da jih bo pravično razsodil.«

»Kje si izvedel, da pride škof na Bled?« so silili vanj.

»Sam grajski glavar Krištof Waidmann je pravil, da pride briksenski škof baron Welsberg še pred Vel. Šmarnom na Kranjsko. Potem mora biti že res.«

»Kako upa popotovati v tako nevarnih časih?« je poizvedoval Justin. »Ni še en mesec, odkar so na savskem mostu v Betinju oropali jeseniškega mesarja in ga vrgli v vodo.«

»Kaj tisto! Ubili ga pa vendar niso. Saj je priplaval iz Save in prišel domov,« je razlagal Čebular iz Spodnjih Gorij. »Na poti čez Poljane na Javornik so pa dobili pod leskovim grmom kramarja s Koroške Bele s prezezanim vratom. To so hudobije, da človek ne bo upal nikamor od doma. Tolovaji se pa vrh tega še bahajo, da pošiljajo ljudi po pošti kar gorke k vragu.«

»Vam bom še jaz nekaj povedal,« je začel Pristavec iz Mošnj. »Pa nekaj prav čudnega. Saj veste, kje je tisto zidano znamenje pri cesti ob koncu gozda nad Mošnjami. Postavili so ga pred nekaj leti v čast sv. Janezu Nepomuku. Ko smo šli križovo sredo s procesijo na Otok, smo videli, da je bila svetnikova glava tako globoko priklonjena, kakor bi bil hotel svetnik stopiti iz znamenja. In kaj smo izvedeli? Dva razbojnika sta napadla prejšnji večer prav pri tem znamenju Jernača z Dobrega polja. Naenkrat je svetnik nagnil glavo in razbojnika sta zbežala. Še danes je glava tako skrivljena kakor je bila takrat.«

»Kdo pa so ti roparji?« je vprašal Pretnar.

»To so vojaki, ki vhaajo iz vojske,« je pojasnjeval Pristavec. »Pravijo jim dezertirji. Že v vojski so se navadili tolovajstva, zdaj pa prav tako napadajo samotne popotnike, pri katerih čutijo kaj denarja.«

Take pogovore so imeli možje. Toda niso ostali dolgo v gostilni, ker so jih dogodki zadnjih dni strasili, da bi se tudi njim ne pripetila kaka nesreča. Še Grile z Lancovega, ki ga niso prištevali bojajljivcem, je postal bolj pohleven in šel zgodaj domov. Tudi on se je bal za življenje in za srebrni drobiž, ki ga je primočetaril ob velikem sejmu sv. Petra v Radovljici.

6. Jezerski prošt Jurij Burnel.

Pri cerkvi Matere božje na blejskem otoku so bili vedno nastavljeni kaplani, ki so jim rekli »prošte«. Ta naslov pa ni pomenjal nič drugega nego samo to, da so predstojniki Marijinega svetišča. Njih dolžnost je bila opravljanje božje službe in dušna oskrba romarjev. Prošte so postavljali briksenski škofje v sporazumu z briksenskim stolnim kapitljem. Ker je bil otok njih lastnina, so izvajali iz pravice posestva tudi duhovsko pravico (jurisdikcijo) nad otokom. Ljubljanski škofje so težko gledali te razmere. Blejski otok z Marijino cerkvijo sta bila namreč popolno izvzeta iz njih duševnega delokroga ter sta pomenila škofijo v škofiji. Pomagati pa si niso mogli, ker je papež Klemen VIII. s pismom z dne 3. septembra 1485 briksenskim škofom naravnost pripoznal duhovske pravice nad blejsko cerkvijo in proštijo. Ljubljanski škofje so na tiem prenašali to neprijetnost, poleg tega pa vedno upali, da jo bodo odpravili s prijateljsko pogodbo, ako ne kmalu, pa vsaj pozneje. Videli bomo v teku povesti, da jih upanje ni varalo.

»Ljudska knjižnica: 23 zvezok: Savinček: IZPOD GOLICE, 30 Din. — 31. zvezok: Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 32. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 33. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 34. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 35. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 36. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 37. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 38. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 39. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 40. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 41. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 42. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 43. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 44. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 45. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 46. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 47. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 48. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 49. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 50. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 51. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 52. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 53. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 54. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 55. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 56. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 57. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 58. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 59. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 60. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 61. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 62. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 63. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 64. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 65. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 66. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 67. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 68. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 69. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 70. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 71. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 72. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 73. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 74. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 75. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 76. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 77. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 78. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 79. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 80. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 81. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 82. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 83. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 84. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 85. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 86. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 87. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 88. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 89. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 90. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 91. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 92. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 93. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 94. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 95. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 96. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 97. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 98. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 99. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 100. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 101. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 102. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 103. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 104. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 105. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 106. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 107. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 108. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 109. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 110. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 111. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 112. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 113. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 114. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 115. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 116. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 117. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 118. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 119. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 120. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 121. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 122. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 123. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 124. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 125. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 126. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 127. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 128. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 129. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 130. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 131. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 132. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 133. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 134. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 135. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 136. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 137. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 138. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 139. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 140. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 141. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 142. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 143. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 144. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 145. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 146. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 147. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 148. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 149. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 150. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 151. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 152. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 153. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 154. zvezok: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. —

»SLAVIJA«, jugoslovanska zavarovalna banka

v Ljubljani, Gosposka ulica 12

Telefon št. 2176, 2276

PODRUŽNICE:

Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3. 5 Din. Oglasi nad deset vstave se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe isčejo

Trgovski pomočnik
mlad, dobro izvežban v mešani stroki, želi premeniti službo. Cenjene dopise na oglasni oddelci »Slovenca« v Ljubljani pod šifro: »Dva meseca brezplačno«.

Prodajalka
izučena trgovine z meš. blagom in gostiln. obrti, z znanjem nemščine, išče službo. Ponudbe na upr. »Slov.« pod št. 18-10.113.

Službo lov. čuvaja
iščem. - Imam petletno prakso. — Jožef Verko, Ojstrica, p. Dravograd.

Perica
prosi družine, ki žele čisto in poceni oprano perilo, zaposlitve na svojem domu. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Kuharica
išče mesto, najraje v župnišču ali pri samem gospodu. — Ponudbe na Marijo Kos, Cerovca, p. Litija.

Službo dade

Mlado dekle
pridna, ubogih, poštenih staršev se išče k otroku in v pomoč gospodinjstvu v dobro hišo. Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod št. 9949.

Učenca
pridnega in poštenega, za krznarsko obrt sprejme L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 9.

Pletilke
sprejme takoj tovarna pletenin Joško Vidic — Radovljica.

Učenca
ali učenko sprejemem takoj v trgovino z mešan. blagom. Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.118.

Učenca
za šiviljo, zdrava, poštenih staršev, se sprejme takoj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.114.

Krojaški pomočnik
kateri je vajen konfekcije, se takoj sprejme. - Isti mora biti priden. - Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Franc Kosmač, krojaštvo, Sv. Valburga, Smlednik.

Kovaškega vajenca
sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Janez Pokorn — sekirni kovač — Škofja Loka.

Učenca
s prim. šolsko izobrazbo sprejme trgovina železnine na 3-letno učno dobo. Hrana v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.069.

Službo dobi
pošteno dekle kmetijskih staršev, staro 16—18 let, kot pomoč gospodinj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.132.

Objave

»Vzajemna pomoč«
reg. pom. blagajna v Ljubljani, izjavlja, da gg. Osvold Dobrun, Nove Janše 53-L, p. Moste pri Ljubljani, in Ivan Pavlin iz Ljubnega, nista več upravičena sprejemati za našo blagajno zavarovanj in tudi ne inkasirati denarja.

Širite »Slovenca«!

Dijak srednješolec
se sprejme. — Sv. Petra cesta 74.

Dve dijakinji
sprejemem kot sestanovalki z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.117.

Stanovanja

Petsobno stanovanje
na Miklošičevi cesti se odda v najem s 1. nov. t. l. Stanovanje je komfortno in je pripravno za zdravnika ali pa za odvetnika. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.121.

Lepa soba
z opremo ali brez, elektrika, se odda gospodu ali pa gospodini z vso oskrbo. Cena po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.115.

Enosobno stanovanje
s predsobo in teraso se odda 2 boljšima osebam za 1. oktober. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.067.

Ant. Rud. LEGAT^{ov}
Enoletni
TRGOVSKI TEČAJ
MARIBOR, VRAZOVA UL. 4
Začetek dne 9. sept. 1931

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Kupimo

Vinske sode
od 3—6 hl velike kupim. Ponudite pismo na P. Knez, Zagorje ob Savi.

Mizarski stroj
kombiniran, dobro ohranjen, se kupi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.119.

Dve avbi
naprodaj. Marija Kurnik, Pražakova ulica št. 3.

Moško kolo
malo rabljeno — prodam. Dolenjska cesta 88.

Prodajo se:
osebni avto Chevrolet, štirisedežen, odprt, z novimi gumami za Din 13.000.—, Renault dvo-sedežni, 4 CV za Din 15.000.—, BSA motocikel 350 ccm za Din 8.000.— in Wanderer motocikel 500 ccm z zgornj. krmiljenimi ventili, skoraj nov, le 6000 km vožen, za Din 16.000.—. Vsi v najboljšem stanju. Na ogled pri I. Kapelj, Ljubljana, Krekov trg 10.

KUPIM dobro ohranjeno
stružnico

s stružno višino 250—30 mm, dolžine 1—2 m, kompletno s pripadajočim kolesjem, amerikanerjem in predležjem. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Stružnica«.

Berite
»Slovenca«
in oglašujte v njem!

Obrt

Debele
uskinaste otrobe
kupite naiceneje pri tvrdk. A. VOLK, LJUBLJANA Reslijeva cesta 24.

Soboslikarska in pleskarska

dela z najnovejšimi vzorci točno in solidno pod garancijo izvršuje

J. Hlebs
družba z. o. z. LJUBLJANA Sv. Petra 33

Šolske torbice,
aktovke, nahrbtnike, gamaše, kovečke, itd. v največji izbiri in zmernih cenah nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

Prodamo
Vrtne zaklopne stole prodaja pisarna Tribuč na Glinah. Telefon 2605.

Dve moški kolesi
proda Rebolj, Vodovodna cesta 68.

Lepa avba
stara, se prod. Poljanska cesta 17.

Mali oglasi v »Slovenca«
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Jabolka

izredno lepe, fine vrste razpošilja v zabojih po dnevnih cenah

LOVRO PETOVAR - Ivanjkovec
Istotam se dobe

„Reform“ - steklenice

za vkuhanje sadja in povrtnin z vsemi tozadevnimi potrebščinami. Cenik na razpolago.

NAJBOLJŠI
ŠIVALNI STROJI IN KOLESJA
„ADLER“ - „Gritzner“
PLETILNI STROJI »DUBIED« LE PRI
JOS. PETELINC - LJUBLJANA
ZA VODO
Za časa velesojma paviljon „H“.
Telefon št. 2913.
Ček. račun 12.005.

Gorazdov učni zavod
Pouk stenografije in stroje-pisja ter potrebnih merkantilnih predmetov po najnovejši in najuspešnejši metodi. Priglasila 1., 2. in 3. septembra od 9. do 12. ure dopoldne Nunska ulica 19, prtljigje. Pismene prijave do 14. septembra pod naslovom F. Gorazd, Bled 2, Vila Rodica.

Dijaki

Dva dijaka
enega nižjega, enega višjega razreda realne gimnazije, se sprejmeta k poštenim rodbini na stanovanje in hrano ali tudi brez nje. Vestno nadzorstvo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9972.

Dva mlajša dijaka
sprejemem na stanovanje in zajtrk. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10.112.

Dva dijaka
prvošolca, iz boljše družine, se sprejmeta na stanovanje, dobro popolno oskrbo v nemško govoreči družini. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10.110.

Dijaka
(dijakinjo) sprejemem v vso oskrbo. - Sv. Petra nasip 71, I. n., levo.

Dijaka
iz boljše družine sprejemem v vso oskrbo in vestno nadzorstvo. Maribor, Gosposka ul. 46-II.

Dijake
sprejemem na stanovanje z zajtrkom. Električna, v bližini vseh srednjih šol. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10.120.

Soba
se odda. — Orlova ulica št. 21/I.

Opremljena soba
se takoj odda v centru mesta, tik cerkve, najraje kakemu g. duhovniku. - Istotam se prod. čisto nova moderna jedilnica. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10.107.

Šestsobno stanovanje
na Miklošičevi cesti se odda v najem s 1. nov. t. l. Stanovanje je komfortno in je pripravno za zdravnika ali pa za odvetnika. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10.122.

Vnajem

Poslovni lokali
na Dunajski cesti št. 29, I. nadstr., so se 1. sept. na razpolago. Poizve se istotam.

Lokal
3 prostori za pisarne ali pa za trgovino, s skladiščem, oddam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10.109.

Posrestva

Nova hiša
z vrtom se takoj prod. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10.116.

Nova hiša
v Rožni dolini, dve dvo-sobni stanovanji, vse pritlikline, vodovod, elektrika, parketi, za zelo nizko ceno naprodaj. Potrebno 60.000 Din. Vselitev možna takoj. - Poizve se v Rožni dolini c. II, št. 43.

Srečke, delnice, obligacije
kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Suhe gobe
kupujem po najvišjih cenah

Tvrdba
I. Kušlan, Kranj

Vsakovrstno
zlato koprje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana.
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo
Vrtne zaklopne stole prodaja pisarna Tribuč na Glinah. Telefon 2605.

Dve moški kolesi
proda Rebolj, Vodovodna cesta 68.

Lepa avba
stara, se prod. Poljanska cesta 17.

Motorni avto na 3 kolesih

MALO DAVKA | MALA PORABA BENZINA, OLJA IN PNEUMATIKE — MALO ALI NIČ POPRAVIL

ZALOGA IN ZASTOPSTVO:
VIKTOR BOHINEC, LJUBLJANA, Dunajska 21

Roditeljem dijakov privatnih in rednih! Dijakom srednjih šol!

Šola »Hajdukovič«, ki je angažirala samo strokovne profesorje, opozarja vse roditelje, katerih otroci so v šoli zamudili eno leto, bodisi da morajo ponavljati razred ali da so izgubili pravico za nadaljnje šolanje, da jih takoj vpišejo v to šolo, ki bo sigurno nadomestila izgubljena leta.

V šoli se nahaja penzionat pod strogim nadzorstvom profesorjev. Cene zmernne, za revnejše znaten popust. Šola ima tudi dopisna predavanja za uradnike in druge, katerim ne dopušča delo, da bi zapustili svoje stanovanje.

Podrobna pojasnila daje in vpisuje vsak dan D. Popovič, Kajmakčalanska (preje Ivkovičeva) ulica št. 58, Beograd VII. Telefon 882 (do Borovega parka).

Opozorjamo na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Potrži neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubljani

Pepček

danes ob pol 12 opoldne po kratki, mukepolni bolezni, v najlepši mladeniški dobi 21 let, previden s svetimi zakramenti Bogu udano umrl.

Pogreb se bo vršil v torek 1. septembra zjutraj ob 8 s sveto mašo iz hiše žalosti na pokopališču v Radečah.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Radečah. — Priporočamo ga v hvaležen spomin in molitev!

Radeče, dne 30. avgusta 1931.

RODBINA JOS. RAVNIKAR.

Duša naše predobre mame, tašče, stare mame, gospe

Marije Tory

vdove poslovodje T. P. D.

se je preselila v večnost.

Zemske ostanke preblage pokojnice položimo v torek 1. septembra ob 5 popoldne na pokopališču v Trbovljah k večnemu počitku.

Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 2. sept. ob 8 zjutraj v župni cerkvi v Trbovljah.

Prosimo vse, ki so jo poznali, da jo ohranijo v blagem spominu.

Zalujoče rodbine:
Rihard in Josip Tory, Heutmann, Moll.